

Onafhankelijk weekblad van de Leuvense student

Maandag 3 mei 2010 • jaargang 36 • nummer 23 • 2009-2010 • www.veto.be

Quo vadis universitas?

De K.U.Leuven kan veel beter presteren op wereldvlak, maar het huidige onderwijsstelsel werkt dat tegen. Zo luidt de conclusie van Leuvense professor economie en voormalig VLD-senator Paul De Grauwe. In zijn opiniestuk in De Morgen schetste die het beeld van een liberaal onderwijsstelsel waar de consument en niet de brede samenleving moet betalen voor haar universitaire opleiding.

Ons huidige universitair onderwijs wil, naast haar onderwijsopdrachten ook excellent onderzoek leveren en haar maatschappelijke opdracht serieus nemen. Dat laatste doet ze onder andere door haar inschrijvingsgelden zo laag mogelijk te

houden. Noodzakelijk leidt die houding tot overheidsinterventie. Dat universitair onderwijs ook anders kan, bewijzen de Verenigde Staten. Hun neoliberaal systeem laat volledige vrijheid aan de private universiteiten. Die zijn vrij om hun inschrijvingsgelden volledig zelf te bepalen en hun studenten te selecteren op basis van bindende toelatingsexamens. Het resultaat is merkbaar. In de verschillende rankings wordt de top gedomineerd door Amerikaanse universiteiten. De fundamentele vraag welk systeem het meest wenselijk is, werd gesteld door Veto en beantwoord door professor De Grauwe en rector Mark Waer.

Lees verder op pagina 2.

XAVIER VANKEIRSBUICK

Naar aanleiding van het literaire evenement *Uitgelezen zakten* Marijke en Lotte Pinoy af naar Leuven. Een interview met de dames leest u op pagina 8.

VERDER IN
VETO |

ARID | 9

STUDENT &
ZWANGER | 8

FRANK VANDER
LINDEN | 16

Cultuurkaart duurder

Vorige donderdag werd het nieuwe cultuurbeleidsplan van de K.U.Leuven voorgesteld aan de verzamelde pers. Denise Vandevort, Leuvense schepen van Cultuur, en Mart Buekers, voorzitter van de Commissie Cultuur van de K.U.Leuven, gaven tekst en uitleg bij het plan.

De K.U.Leuven wil in de eerste plaats intenser en structureler gaan samenwerken met de stad. Daarnaast is het de bedoeling dat studenten binnen afzienbare tijd de mogelijkheid zullen krijgen om het keuzevak 'Cultuur, kunst en creativiteit' op te nemen.

Aan het ambitieuze plan zitten ook minder fijne kanten. De cultuurkaart wordt een beetje duurder en voor studenten zonder een dergelijke kaart zal UUR KULTUUR in de toekomst niet langer gratis zijn. Daar staat tegenover dat de vernieuwde cultuurkaart een breed gamma aan culturele activiteiten aanbiedt tegen een betaalbare prijs. Zo is de cultuurkaart tevens een STUKkaart en biedt ze korting in Het Depot en in Museum M.

Lees meer op pagina 8.

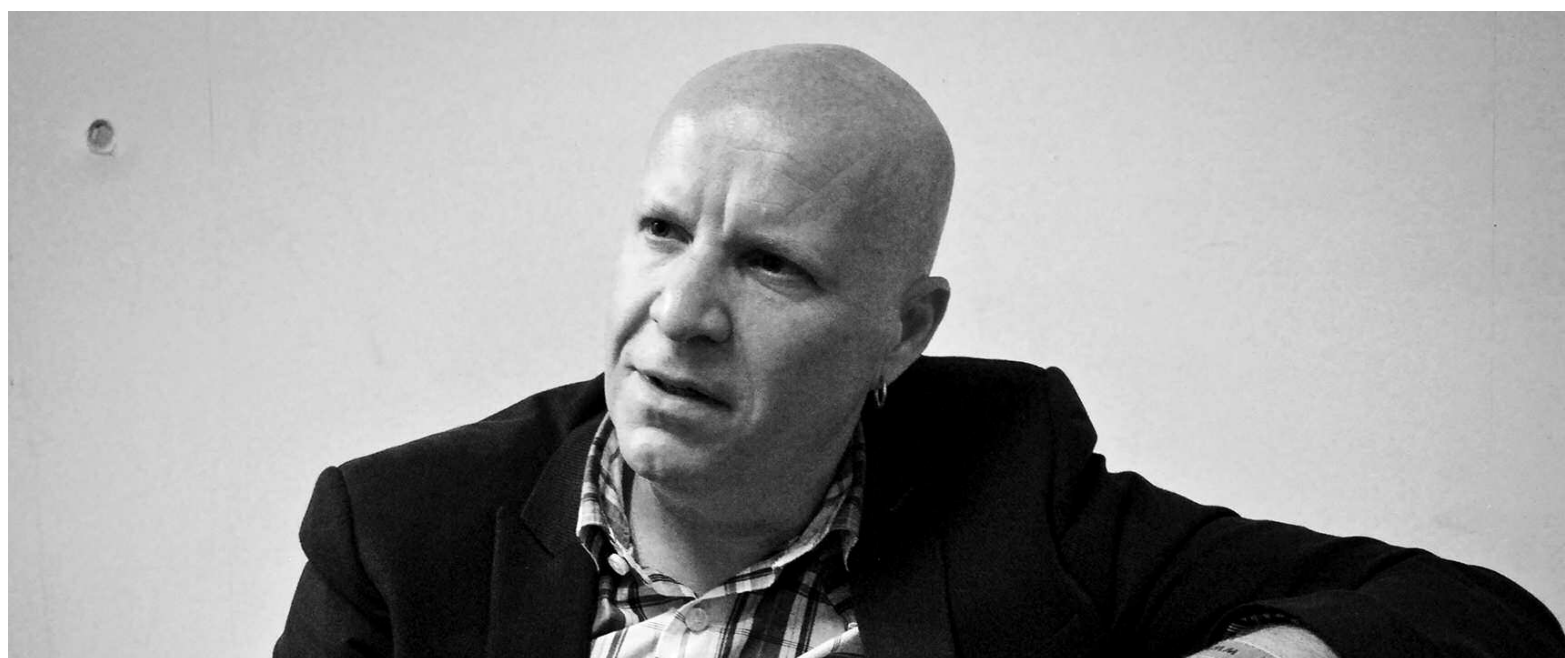
Beeld |

Frank Vanderlinden is *nen toffen typ*. Althans, als we Geert Janssen mogen geloven. Afgelopen week mocht De Mens in Het Depot nog eens optreden en Veto hoorde Vanderlinden uit over de verbasterde kunst der muziekjournalistiek.

Mathias Vanden Borre nam foto's.

"Als je vroeger een plaat had van Sly Stone dan wist je iets van dansmuziek," aldus Vanderlinden. Amen, Frank.

(JD) |

(advertentie)

GROEPT
INTERNATIONALE HOGESCHOOL LEUVEN

WWW.GROEPT.BE
ENGINEERING • ENTERPRISING • EDUCATING

Veto Trakteert:
- De Kreuners
- The Skatalites
- Preparee

Waarheen met de Vlaamse universiteiten?

LIBERAAL VERSUS DEMOCRATISCH

Vorige week stelde professor economie en voormalig VLD-senator Paul De Grauwe in een opiniestuk in *De Morgen* dat het universitaire landschap in België hoognodig hervormd moet worden. Ons meer sociale, democratische en door overheidsinterventies gereguleerde systeem zou tot inferieure kwaliteit leiden, vergeleken met het liberale systeem in de Verenigde Staten. Daar kunnen universiteiten geheel autonoom hun financiering, toelatingsvoorwaarden en organisatie bepalen. Dit standpunt veroorzaakte enige ophef aan onze universiteit. Daarom legde Veto professor De Grauwe en huidig rector Mark Waer – verdediger van het democratisch systeem – enkele stellingen voor.

RUBEN BRUYNNOOGHE, JELLE DEHAEN & SEBASTIEN VAN DEN BOGAERT |

LIBERAAL SYSTEEM: PAUL DE GRAUWE

Veto: Het liberale systeem stimuleert sociale ongelijkheid.

Paul De Grauwe: «Dat is niet waar. Vandaag komen studenten vooral uit de midden of hogere inkomens. De lagere klassen participeren nauwelijks, maar toch betalen zij belastingen en financieren zo het onderwijs. Dat is niet sociaal. In het liberale systeem kan je via studiebeurzen werken waardoor de lagere klasse niet, maar de middenklasse wel zouden moeten betalen voor het onderwijs dat ze genieten.»

Veto: Doordat er geen kwaliteitscontrole is, zullen de goede universiteiten dan wel heel goed zijn, maar de mindere zullen ook veel slechter zijn.

De Grauwe: «Je moet een keuze maken. Wij uniformiseren alles waardoor het gemiddelde relatief hoog is. In de Verenigde Staten heb je een veel grotere spreiding en zijn er inderdaad universiteiten die veel minder zijn. Maar ik beweer dat je de top niet kan bereiken als je niet selectief bent. Je kan niet én democratisch zijn én excelleren.»

Veto: Amerikaanse universiteiten kunnen selectiever zijn omdat zij meer potentieel hebben om uit te rekruteren.

De Grauwe: «We moeten ons geen illusies maken. De Verenigde Staten hebben een populatie van 300 miljoen inwoners. Daarom hebben we minder potentieel dan de VS. Er is dan ook geen plaats voor tien topuniversiteiten in Vlaanderen, maar één moet zeker kunnen. Daarvoor moeten we wel naar een model dat differentiatie toelaat in plaats van het uniforme dat we nu hebben. Alle topuniversiteiten zijn kleiner dan Leuven. Harvard bijvoorbeeld is

maar half zo groot. Maar hier denkt men dat groter zijn meer kwaliteit betekent terwijl dat op niets is gesteund. In plaats van te blijven uitbreiden tot je een associatie van 200.000 studenten hebt, kunnen we ons misschien meer richten op een kleinere, maar meer kwaliteitsvolle universiteit.»

«Ons systeem is in vele opzichten het resultaat van hoe de financiering geregeld wordt. Alles komt van een centrale pot, waardoor je een machinatie moet opbouwen en lobbyen om aan geld te geraken. Zo wordt de financiering gepolitiseerd en vandaar komt mijn vergelijking met de Sovjet-Unie. Er wordt teveel beslist in Brussel. Zo kan de K.U.Leuven bijvoorbeeld geen programmaveranderingen doorvoeren zonder toestemming van de minister.»

Veto: Onlangs verscheen in *De Standaard* een bericht over het onderzoek van een Amerikaanse prof die beweerde dat sterke concurrentie en publicatiedrang bij academici leidt tot een te optimistisch voorstellen van onderzoeksresultaten. Concurrentie is dus niet absoluut heilzaam in het academisch milieu.

De Grauwe: «Ik ben geen rabiaat voorstander van de vrije markt, ik weet dat concurrentie niet zonder problemen is. Toch is competitie goed voor het onderzoek. De succesvolle Amerikaanse universiteiten werken niet samen, maar bestrijden elkaar. Bij ons bestaat de neiging te denken dat concurrentie enkel goed is voor de industrie terwijl dat in een kennismaatschappij evenzeer nodig is.»

Veto: Wie naar een Amerikaanse topuniversiteit gaat, kijkt wanneer hij afstudeert vaak aan tegen een enorme schuldenberg.

De Grauwe: «Als je naar de universiteit gaat, verbeter je je menselijke kapitaal. De opbrengsten hiervan zijn deels privé en deels collectief, want anderen profiteren ervan als jij jezelf ontwikkelt. Mijn vuistregel is dat de verhouding van die opbrengsten ongeveer de helft is, maar om dat exact

te bepalen is meer onderzoek nodig. Wat ik wel weet, is dat die verhouding nu in elk geval volledig scheefgetrokken is. Je betaalt ongeveer 500 euro inschrijvingsgeld, maar de ware kost ligt vele malen hoger. Wij doen nu alsof de individuele return peanuts is, maar dat is niet waar. De opbrengsten van je studie zijn voor jou, dus is het logisch dat je er ook meer aan bijdraagt.»

DEMOCRATISCH ONDERWIJS: MARK WAER

Veto: Onze beste universiteiten kunnen zich niet meten met de beste vrije universiteiten

Mark Waer: «Negentig procent van het toponderzoek van de VS gebeurt in tien Amerikaanse

universiteiten. In Europa is dat anders. De absolute top in wetenschappelijke output vindt men hier niet bij tien maar bij negentig universiteiten. Zeggen dat de creativiteit groter is in een liberaal systeem, is verkeerd: het is enkel meer geconcentreerd. In Europa zal die creativiteit meer verspreid zijn.»

«De vraag rond welk model je aanhoudt, hangt dan ook samen met je maatschappelijke visie. Ik denk dat het beter is om creativiteit geografisch te spreiden, omdat het dan beter kan inspelen op alle plaatselijke maatschappelijke uitdagingen.»

Veto: In een systeem met 'tuition fees' betaalt de consument voor zijn opleiding eerder dan de

Medebestuur (3) | Sturen of zeggen?

Aan het einde van dit academiejaar vieren de studenten de vijfde verjaardag van het medebestuur aan de K.U.Leuven. In vijf afleveringen blikt Veto achteruit en vooruit, op zoek naar het ontstaan, de toekomst, de voordelen en de valkuilen van het medebestuurmodel.

PIETER HAECK |

In het hele Vlaamse land zetelen sinds het Participatiedecreet in 2004 studenten in het bestuur van hun universiteit of hogeschool. Hoera, hoor ik u al denken! Minder eenduidigheid is er echter over de manier waarop deze studentenparticipatie precies moet worden ingevuld, aangezien het decreet de ruimte laat voor twee vormen van studentenparticipatie: medebestuur of medezeggenschap. Terwijl onze eigenste K.U.Leuven op alle niveaus, behalve op dat van het College van Bestuur, medebestuur biedt, zijn ze in de verre streken van de K.H.Kempens best tevreden met de verworvenheid van medezeggenschap. Maar wat betekenen die termen nu allemaal?

De mystieke term medebestuur wordt gehanteerd wanneer studenten werkelijk stemrecht hebben in de vergadering van het bestuur. Dit model gaat hierbij een

stapje verder dan de 'medezeggenschap', waar de stem van de student slechts raadgevend is. Bij deze methode, die bijvoorbeeld wordt gehanteerd in het College van Bestuur van de K.U.Leuven, kiest het bestuur zelf of ze voor een bepaald thema het advies van de studenten wil horen.

VOELING

«In principe raden wij de studentenvertegen-

woordigers aan om te pleiten voor medebestuur,» vertelt Tom Demeyer, ondervoorzitter van VVS, de Vlaamse Vereniging voor Studenten. «Daarmee valt immers – volgens onze bescheiden mening – het meeste uit de brand te slepen. Het draait echter niet alleen om kunnen, maar ook om willen. Wij vinden dat het niet onze taak is om een bepaald model op te leggen aan de verschillende instellingen. De studentenraden moeten zelf oordelen in welk model, medebestuur of medezeggenschap, ze zich het best kunnen vinden.»

Hoewel het pleiten voor 'medebestuur' dus algemeen aangemoedigd wordt, kietelt er

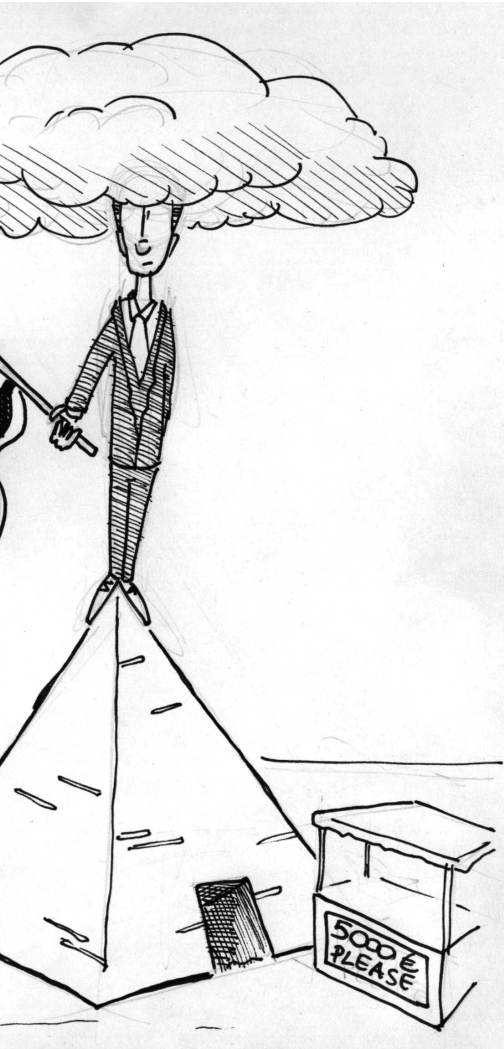
toch een scherpe kritiek aan de voeten van dat model. Wanneer studentenvertegenwoordigers immers stemrecht hebben en dus meebesturen, dreigen zij deel te worden van het bestuurlijk meubilair van de instelling en zo de voeling met hun basis te verliezen. Studentenvertegenwoordigers zouden in dit model ook minder makkelijk kritisch kunnen zijn, aangezien ze deel zijn van het bestuur van de universiteit, zo wordt geredeneerd.

INPUT

«Wij zijn het niet helemaal eens met die kritiek,» aldus een medewerker van OSR, de studentenraad van de KHLeuven. «Wij genieten van medebestuur en slagen er nog altijd voldoende in om voeling te houden met onze achterban. Dit is vooral te danken aan het feit dat medebestuur zich niet alleen voltrekt op het niveau van de instelling, maar ook op het niveau van departementen en groepen, wat ons de kans geeft voldoende terug te koppelen naar de basis. Bovendien hebben wij niet bepaald het gevoel dat er geen plaats of ruimte meer is voor enige vorm van kritiek. Het bestuur werkt transparant en constructief, zodat we best wel voldoende input hebben.»

ATISCH

ben ik liever het Ajax onder de universiteiten die met zeer grote basisopleidingen en eigen jongeren ook regelmatig excelleert, maar ondertussen wel een pak goede jongeren opleidt.»

«Een universiteit heeft drie opdrachten: onderwijs, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening. Terwijl wij op al die opdrachten even hard inzetten, concentreren de Amerikaanse vrije universiteiten zich meer op onderzoek.»

Veto: *Democratisering zou leiden tot inflatie van diploma's, ze zouden minder waardevol zijn.*

Mark Waer: «Voor de maatschappij leidt democratisering tot meer diploma's. Er zullen in plaats van 100 diploma's, 500 worden afgeleverd. Wil dat daarom zeggen dat er geen 100 absolute topstudenten gaan zijn? Integendeel, er zullen door de geboden kansen misschien wel 200 topstudenten tussen zitten.»

«Men interpreteert kennismaatschappij in termen van de superkennis. Maar een kennismaatschappij vraagt dat je de kennis van de globale bevolking naar omhoog brengt. En dat is nu net wat de democratisering doet. Je kan niet beweren dat je meer excellentie krijgt door te selecteren op basis van financiële en socio-economische middelen. Het verschil voor de bedrijfs wereld is dat ze nu meer zal moeten screenen als ze de top wil vinden tussen de studenten.»

Veto: *In ons systeem wordt er teveel gelobbyd en te weinig naar prestaties gekeken.*

Mark Waer: «Wat het eerste betreft, heeft professor De Grauwe een punt en we moeten daarvoor oppassen. We zouden zeker kunnen worden geholpen door wat meer deregulatie. Daarom hebben we aan de nieuwe minister ook aangeboden dat hij onze financiering niet moet verhogen, in ruil voor wat administratieve verlichting. Naar aanleiding daarvan is ook een heel dossier opgesteld, waarvan we denken dat het krankzinnig is om er zo hard op te willen toezien. Dat zou ons drie tot vier procent meer middelen kunnen opleveren.»

«Wat prestaties betreft hebben we wel een onderwijssysteem dat ongelofelijk hard op output beoordeeld wordt. Zo wordt naar de kwaliteit van het onderwijs gekeken vooraleer er geaccrediteerd (*officiële erkenning van een opleiding, red.*) kan worden. Maar ook de financiering hangt van de output af.»

Eindbalans maatschappelijk debat

De voorbije maanden bogen de heren van de instellingen en partners zich over hoe het verder moet met de academisering. Resultaat is een mooie tekst met enkel consensus over de randvoorwaarden. Er zou echter nog voor de zomervakantie een beslissing kunnen worden genomen over gedeeltelijke integratie.

RUBEN BRUYNNOOGHE |

In zijn beleidsnota kondigde onderwijsminister Pascal Smet begin dit academiejaar een grondig maatschappelijk debat over de integratie van de academiserende opleidingen in de universiteiten aan. Bedoeling was om te komen tot een duidelijk gestructureerd hoger onderwijslandschap. Hoewel het debat er intussen opzigt, resten er nog heel wat onduidelijkheden.

Opvallend: aan het begin van het debat werd al meteen voorbijgegaan aan de discussie over gedeeltelijke inkanteling door meteen de nota Van Damme als uitgangspunt te nemen. In dat voorstel zouden de academische hogeschoolopleidingen (toegepaste taalkunde, industrieel ingenieur...) opgenomen worden in de universiteit. Momenteel lijkt daar consensus over te heersen bij de instellingen, zowel de hogescholen als de universiteiten. Studenten en vakbonden zijn echter niet eenduidig wild van het idee.

Door te vertrekken van een goed uitgewerkte hypothese werd wel een duidelijk kader geschapen waarbinnen men de discussie kon houden. De meeste deelnemers aan het zogenaamde maatschappelijk debat laten dan ook uitschijnen tevreden te zijn over de manier waarop de discussie gevoerd werd. Resultaat is een olijsting van punten waarover een consensus werd bereikt. Heel wat cruciale vragen bleven evenwel onbeantwoord. Het personeelsstatuut is één voorbeeld. Het grootste struikelblok blijkt echter de kunstopleidingen. Daarover komen immers noch de onderwijsinstellingen zelf, noch de sociale partners, tot een onderling akkoord.

«Voor de echt moeilijke punten wordt de bal doorgeschoven naar de politiek,» zegt Anton Schuurmans, die mee de studenten vertegenwoordigde op het debat. Ook Guy Aelterman, directeur van de Artesis hogeschool, roept het ministerie en het Vlaams Parlement op om de knopen finaal door te hakken. «De opleidingen hebben er momenteel vooral nood aan om te weten of ze inkantelen in de universiteit of niet. Zonder die beslissing zullen de opleidingen niet weten hoe ze zich moeten organiseren.»

Die beslissing lijkt momenteel neer te zullen komen op een keuze voor gedeeltelijke inkanteling. De tekst van het maatschappelijk debat stelt dat voorstel immers niet in vraag. Het is de overheid die nu snel een beslissing moet nemen, iets wat wellicht nog voor de zomervakantie zal gebeuren. Of er dan ook al over de kunstopleidingen beslist zal worden, blijft echter maar zeer de vraag. Zo behoudt ook het academiseringsproces haar eigen B-H-V-dossier.

hele maatschappij.

Mark Waer: «Ik denk dat men mensen voor verantwoordelijkheden moet stellen. Er zijn twee fundamentele basisrechten van mensen die elke maatschappij moet verdedigen. Dat zijn gezondheid op en opleiding. In de VS werd gezondheid niet echt opgenomen, nu nemen zij een kleine stap in onze richting. Voor onderwijs geldt net hetzelfde.»

«Er zijn wel voordelen aan Stanford en Harvard, maar zij zijn de Real Madrids van de universiteiten. Omdat ze alle middelen hebben om talent aan te trekken, realiseren ze regelmatig fantastische dingen, maar houden ze wel rekening met een maatschappelijke visie? Dan

Ethiek op gasthuisberg | De moraal van het ziekbed

Euthanasie bij niet-terminale zieken, zwangerschapsonderbreking in uitzonderlijke omstandigheden, draagmoederschap, behandelingen opstarten zonder hoop op genezing: het is maar een greep uit het schier oneindig lijkend arsenaal morele dilemma's. Moreel of immoreel? Met die vraag houdt de begeleidingscommissie van het universitair ziekenhuis zich bezig. Professor Martin Hiele geeft uitleg over de commissie die hij voorziet.

RUBEN BRUYNNOOGHE |

Veto: *Jullie beslissingen worden geïnspireerd door de christelijke moraal. Hoe hard speelt die mee?*

Martin Hiele: «Het is eigenlijk een leidraad, geen strikt te volgen moraal. Met christelijke inspiratie bedoelen we niet dat we de officiële richtlijnen van de katholieke kerk volgen, het is breder dan dat. Onze commissie bestaat uit vijftien leden met verschillende achtergronden, daardoor zal er op dat vlak altijd wel een nuance in de zienswijze zijn. Om een consensus te vinden is het voor sommige onderwerpen wel nodig om er verschillende be-

sprekingen aan te wijden.»

«Bij al onze afwegingen moeten we rekening houden met verschillende waarden. De vraag die we bij individuele gevallen moeten stellen is: «Welke waarde laten we het meest doorwegen in deze concrete omstandigheden?» Geen enkele waarde die we hanteren is echter absoluut. Neem bijvoorbeeld eerbied voor het leven. Zowel aan het begin als aan het einde is die waarde niet absoluut. Als dat wel zo zou zijn, kom je in absurde situaties terecht waarin je alles in het werk moet stellen om iemand luttele uurtjes te laten voortleven. Op die manier zal er aan elke beslissing

zowel iets zijn dat ethisch goed is als iets dat ethisch kwaad is.»

Veto: *Komen jullie altijd tot een compromis?*

Hiele: «Meestal wel. In de vijf jaar dat ik de commissie voorziet heb ik nog maar één geval meegemaakt waarin we een verdeeld advies hebben moeten geven. Dat is in tegenstelling tot het Belgische Raadgevend Comité voor Bio-ethiek, waar dat eerder de regel is. Zij komen veel vaker met een verdeeld advies, maar de samenstelling van dit comité is dan ook bewust meer pluralistisch.»

Veto: *De waarden waarop jullie je baseren zijn eerder vaag, volstaat dat om een gefundeerde rationale beslissing te nemen?*

Hiele: «De waardigheid van de mens staat altijd centraal, maar dat is iets abstract. Wat die waardigheid juist betekent en wiens waardigheid dat is, dat is het hele punt. Er zijn vaak conflicten tussen de waarde van de ene tegenover de an-

dere. Zo bijvoorbeeld in de prenatale diagnostiek waarin we de keuze en de waardigheid van de moeder moeten plaatsen tegenover de waardigheid van de foetus.»

«Elke afweging heeft dan natuurlijk wel iets subjectiefs, want het is altijd kiezen. Het principe is dan dat de waardigheid maximaal moet worden ondersteund. Waarde mag dan zeker niet worden gezien als iets economisch. Het gaat evenmin om het maximaliseren van geluk. Er zijn immers een bepaald aantal zaken die je gewoon niet doet omdat ze menonwaardig zijn. Waardigheid moet dan gezien worden als een humanistische term. De Leuvense traditie is de personalistische traditie, waarbij de waarde van de persoon in al zijn dimensies centraal staat, dus ook de persoon in relatie met de anderen.»

Veto: *Hulpverleners die jullie advies inroepen en dat nadien ook opvolgen, worden juridisch niet ontslagen van hun verantwoordelijk-*

heid. Welke eindverantwoordelijkheid neemt de commissie dan wel op?

Hiele: «Het is eerder een morele verantwoordelijkheid die wij opnemen. Voor de hulpverlener dient zo'n advies veeleer om een klaarder zicht te krijgen. Een advies om iets niet te doen kan hij eventueel inroepen tegenover de patiënt en zijn omgeving en omgekeerd kan de commissie de hulpverlener ook geruststellen dat wat hij doet, niet immoreel is. Het is uiteindelijk de arts die zelf autonoom mag beslissen of hij het advies wil volgen. Er zijn trouwens weinig of geen medische handelingen waarbij de arts verplicht is het advies van de commissie in te roepen.»

Veto: *Welk gevoel draagt u mee uit uw werk in de commissie?*

Hiele: «Voornamelijk een gevoel van nederigheid, want wie zijn wij om te menen dat wat we adviseren werkelijk de beste afweging van waarden inhoudt?»

Onder Professoren | Joop van der Horst

“HET FRANSE TAALGEBIED IS PROBLEEM

De Grote Vriendelijke Reus, zo plegen we hem graag te noemen. Joop van der Horst is hoogleraar Nederlandse taalkunde en dus spraken we met hem over taal: over gastvrije talen, over ongastvrije Fransozen en bijgevolg over Brussel-Halle-Vilvoorde. We praatten over een uitstervende diersoort binnen de taalbeestjes en over een standaardtaal die haar laatste adem uitblaast. De man wikt en weegt zijn woorden.

SARAH VAN PEE & REMY AMKREUTZ |

Veto: *Op dit moment kan men op de BBC meerdere soorten Engels horen in plaats van één soort. Ook op de VRT is dit het geval voor het Nederlands. Hoe komt dat volgens u?*

Joop van der Horst: «Dat is volgens mij een aspect van een taalcultuur die begon in de Renaissance. Die taalcultuur loopt op dit moment op zijn einde, en dat merk je aan de manier waarop men nu schrijft en grammatica's maakt, aan de openbare omroep en aan nog tien andere dingen. De standaardtaal is eigenlijk altijd iets geweest van een heel klein laagje in de samenleving. Ze is nooit gemaakt voor iedereen. Voor veel mensen ligt de lat nu te hoog. We zijn het slachtoffer van het idee dat iedereen de standaardtaal moet kennen en dat iedereen haar moet kunnen leren. Daar liggen de grenzen van het onderwijs. Je kan niet iedereen alles leren.»

GASTVRIJE TAAL

Veto: *Het Engels heeft zich ook in het taalgebruik van jongeren genesteld. Hoe ziet u die evolutie?*

Van der Horst: «Ik zou allerlei mengvormen verwachten. Hierbij heeft het Engels het voordeel een gastvrije taal te zijn. Een enkele keer moet ik bijvoorbeeld een voordracht geven in Engelstalig gebied. Nu, mijn Engels is slecht, maar ik kan me verstaanbaar maken, dat gaat. Wanneer ik daarentegen een lezing moet geven in Frankrijk is dat helemaal anders. Mijn Frans is ook slecht, dus iemand vertaalt mijn tekst dan voor mij. Maar zelfs het voorlezen van die tekst doe ik niet goed genoeg. Voor die Fransen is het nooit goed. Dan denk je: laat ik het maar niet doen.

Dat geldt voor veel wetenschappers. Bij het Engels is dat anders, daar kan iedereen meedoen. Het is niet goed, maar kom, we verstaan u wel. Iedereen heeft zijn eigen Engels, en dat werkt perfect. Dat hebben we niet aan de Britten te danken hoor, dat is vooral de verdienste van de Amerikanen. Ik zou willen dat het Nederlands ook zo'n gastvrije taal was. Dat is een zegen voor een taal. De Fransen zijn bijvoorbeeld hun eigen belemmering voor het Frans in de wereld. Ze jagen iedereen weg, net omdat je hun taal perfect moet beheersen.»

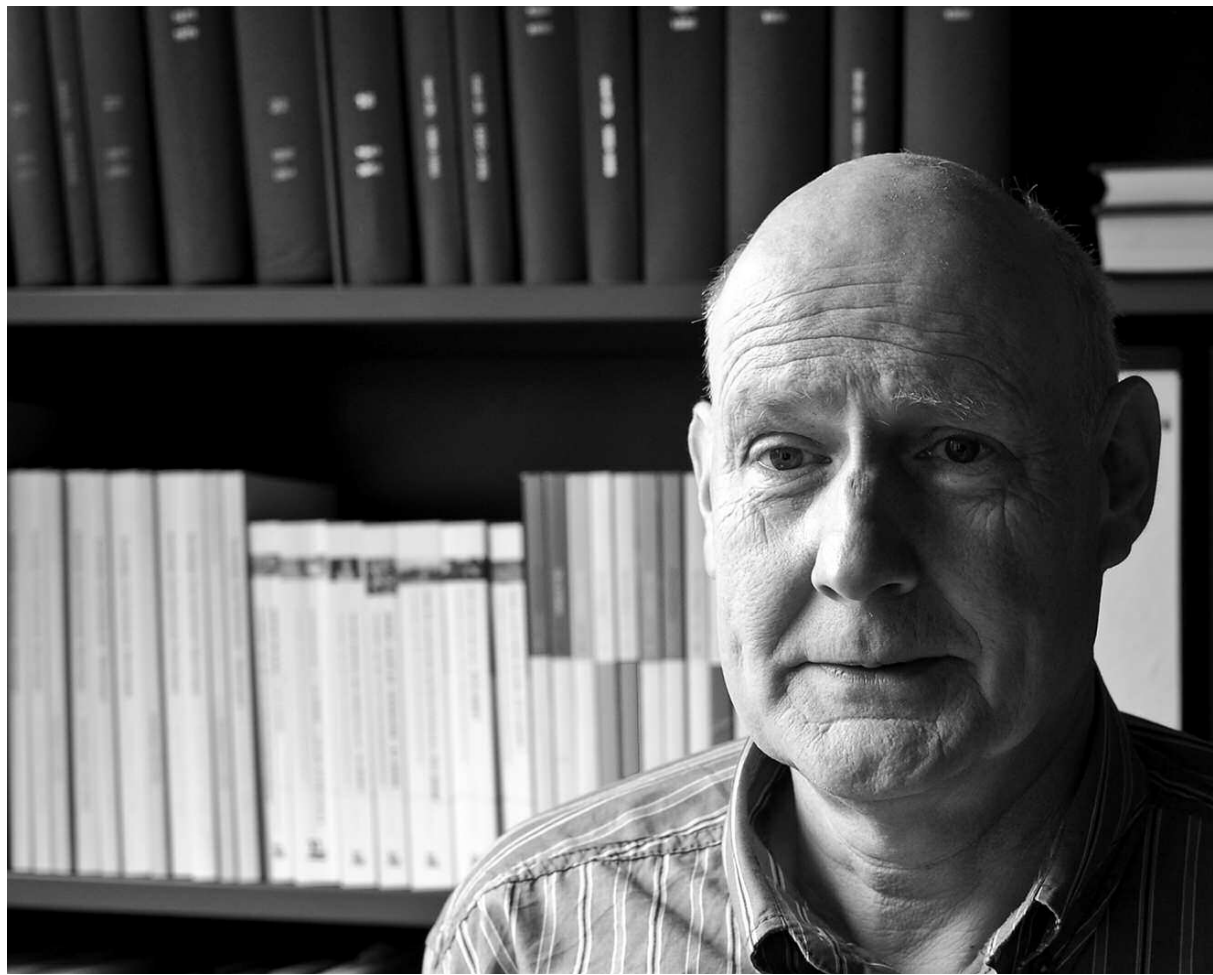
Veto: *Zou je kunnen zeggen dat de Amerikanen de koplopers zijn in de ontwikkeling die de taal doormaakt, waarbij de standaardtaal niet meer de norm wordt en iedereen zijn eigen taal spreekt?*

Van der Horst: «De Fransen lopen in ieder geval achter. Wel, in Nederland hebben we een spreekwoord: 'De stad die het eerst gas heeft, heeft het laatst elektriciteit'. Het Frans was in de renaissanceperiode de sterkst gestandaardiseerde taal. Ze had een zekere voorsprong op de andere talen in Europa. Ik denk dat dat in de twintigste eeuw omsloeg in een nadeel. De Fransen hebben nu immers de grootste problemen. De Duitsers hebben altijd veel variatie gehad en de Italianen ook. Het Nederlands zit daar een beetje tussenin. Dat kan je hier zien aan de omgang met het Engels en andere talen.»

MAXIMALE DEELNAME

Veto: *Creëert het geen moeilijkheden wanneer iedereen zijn eigen Engels spreekt? Staat dat de duidelijkheid en verstaanbaarheid niet in de weg?*

Van der Horst: «Zeker, maar je lost dat niet op door de lat hoger te leggen. Op die manier sluit je alleen

“Door het marginaliseren van het Latijn als schoolvak is er veel zorg voor taal en precisie kwijtgeraakt”

maar meer mensen buiten. Een goed discours streeft zowel naar maximale verstaanbaarheid als naar maximale deelname. Die standaardtalen waren wel heel goed voor een maximale verstaanbaarheid, maar verwoestend voor de maximale deelname. Daar zit echter zeker een spanningsveld tussen.»

Veto: *U zei net dat het Frans een weinig gastvrije taal is. Zouden de problemen die we nu met Brussel-Halle-Vilvoorde ondervinden gemakkelijker op te lossen zijn wanneer de tweede taal in België niet het Frans maar het Duits was geweest?*

Van der Horst: «Oh ja, dat denk ik zeker. Het Franse taalgebied is notoir problematisch. Of het nu in België is of in Zwitserland of Canada. Ik ken eigenlijk geen enkel taalgebied dat voor zodanig veel problemen zorgt als het Franse. Nu, door al te veel nadruk op de standaardtaal te leggen, maken sommige Vlamingen van het Nederlands ook een ongastvrije taal. Ik pleit nergens voor, maar het zou een optie kunnen zijn om van het Nederlands een wat meer gastvrije taal te maken. Laat die mensen in Brussel gewoon kiezen, we zien wel hoe het afloopt. Als dat leidt tot wat uitbreiding van het Franse taalgebied, ja, dan is dat maar zo. Hoe erg is dat? Ik weet het niet, en je krijgt er nooit een klaar antwoord op.»

GEPASSEERD STATION

Veto: *U bent een Nederlands taalkundige, maar u lijkt toch geen beschermende houding aan te nemen ten opzichte van de taal zelf.*

Van der Horst: «Ik heb geen taalpolitieke houding. Zelf vind ik niets, ik leg alleen regels op aan mijn eigen taalgebruik. Iedereen moet voor zichzelf beslissen hoe hij spreekt en schrijft. Ik wil het Nederlands wel graag beschermen, maar wat ik onder Nederlands versta is erg ruim, dat is niet de traditionele standaardtaal. Zorg voor taal vind ik wel erg belangrijk. Door het marginaliseren van het Latijn als schoolvak zijn we veel zorg en precisie kwijtgeraakt. Dat vak was een leerschool voor het

“Voor veel mensen ligt de lat nu te hoog”

Wieda?

Johannes van der Horst, Joop voor intimi, werd in 1949 geboren te Leiden. Daar genoot hij ook zijn universitaire studie Nederlandse taal- en letterkunde. Later schreef hij taalcolumns voor onder meer *De Standaard* en het *Haarlems Dagblad*. Sinds 1995 doceert hij aan de K.U.Leuven vakken binnen het onderzoeksdomein Nederlandse taalkunde. In 2006 werd hij door het Landelijke Onderzoeksschool Taalwetenschappen gelauwerd, omdat hij volgens de jury 'op een heel eigen en leesbare toon syntactische onderwerpen niet alleen toegankelijk weet te maken, maar de lezer er zelfs in mee weet te slepen'. Recentelijk schreef hij *Het einde van de standaardtaal; een wisseling van Europese taalcultuur en een lijvige Geschiedenis van de Nederlandse syntaxis*.

Politieke crisis | Waar hebben we het over?

Onderhandelingen afgeketst. Regering gevallen. Ruziënde politici, live in de wandelgangen. Fulminerende krantencommentaren. Reden genoeg om experts van dienst de meest prangende vragen voor te leggen: politicologen Marc Hooghe van de K.U.Leuven en Benoît Rihoux van de UCL, elk aan hun zijde van de taalgrens. Eens kijken of zij wel overeenstemmen.

LAURENT CÉRULUS & MARTIN SMIÈRS |

Veto: *Is dit het einde van de Belgische consensuscultuur?*

Marc Hooghe: «Ik geloof van niet. Consensus betekent niet dat iedereen het vanaf vandaag onmiddellijk gezellig eens is. Conflicten lopen eerst hoog op, je krijgt confrontatie en uiteindelijk wordt het opgelost met een compromis. Eigenlijk zitten we nu in de fase waarin iedereen tegen elkaar zit op te bieden.»

«Wat we niet door hebben, is dat we sinds 1987 rustige stabiliteit hebben gekend. Dat is tamelijk uniek in de Belgische geschiedenis. Als je gaat kijken naar andere periodes, eigenlijk al vanaf de invoering van het algemeen meervoudig stemrecht in 1893, dan is dit het normale patroon. Dit soort instabiliteit zit in het Belgische systeem.»

Veto: *Al die regeringswissels, is dat niet problematisch?*

Hooghe: «Eigenlijk niet. Het Belgische begrotingstekort zit perfect rond het Europees gemiddelde. We doen het niet slechter. Is het ideaal? Nee, maar voor de lopende zaken maakt het niet zoveel verschil. Het zijn de grote hervormingen, zoals bij justitie, waarvoor je wel een regering nodig hebt. Dus die dingen stellen we uit.»

Veto: *Speelt er een generatiekloof onder politici?*

Hooghe: «De toonzetting is veranderd. De nieuwe generatie kan wat *gratuiteur* de dingen opblazen, ze hebben daar ook een mediaforum voor. Dat versterkt mekaar en verziekt de onderhandelingsfeer.»

«Het probleem is ook dat politieke carrières korter worden. Het duurt heel lang voordat je vertrouwen krijgt aan de overkant. Bij ons gaat Dehaene op pensioen en moet De Croo, 34 jaar oud, het doen. De Croo zegt zelf dat politiek niet zijn levenscarrière is, terwijl Dehaene nooit iets anders heeft gedaan dan politiek. In zijn achterhoofd zat altijd: "Ik moet de langetermijnbelangen beschermen.»

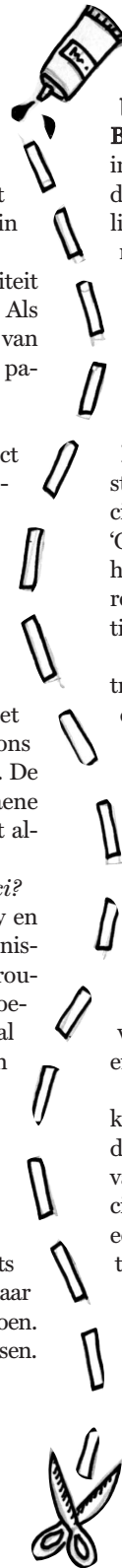
Veto: *Zijn de banden over de taalgrens heen verdwenen bij de politici?*

Hooghe: «Naar wie kijken de Franstaligen op? Naar Van Rompuy en Dehaene. Elke week zaten die samen met de Franstaligen in de ministerraad. Als je één dossier er samen door kunt krijgen, creëer je vertrouwen. Die inspanning wordt nu veel minder gedaan. Leterme had goede contacten aan Franstalige kant: hij supportert er en spreekt de taal vlot. Zulke netwerken helpen, maar je moet ook willen investeren in een relatie met politici uit de andere taalgroep.»

«Het voordeel van de Franstaligen is dat hun politici langer meegaan en dat hun huidige partijleiders allemaal federale ervaring hebben. Veel Vlaamse politici worden in de bloei van hun leven opzij gezet. Zo vernietigt men politiek kapitaal. Heel stom.»

Veto: *Hebben de komende verkiezingen een polariserende werking?*

Hooghe: «Als je campagne voert met onrealistische beloftes — "ik splits dat wel even in vijf minuten" — dan heb je wel 800.000 stemmen, maar drie jaar miserie. Ik denk niet dat CD&V het een tweede keer zo gaat doen. In de campagne zal blijken dat alle Vlaamse partijen B-H-V willen splitsen. Einde debat. Men gaat wellicht andere thema's naar voren schuiven.»

Veto: *Is dit het einde van de Belgische consensuscultuur?*

Benoît Rihoux: «Sinds de jaren '60 kenden we een politiek model waarin socialisatie, onderhandeling en coöperatie voorop stonden. Let erop dat dit een gebruik was, het stond nergens geschreven. De generatie politici die we nu aan de macht zien, is de eerste generatie die niet meer binnen dit model zijn groot geworden. De contacten tussen beide landsdelen zijn verdwenen en worden ook niet gesmeed.»

«Dit is zo in beide landsdelen, maar de Vlamingen worden hier nu mee geconfronteerd omdat de eisen van hun kant komen. De Franstalige politici, op het FDF na, leggen geen sterke vraag naar hervorming voor.»

Veto: *Ondersteunt men in Wallonië het idee van een staatshervorming?*

Rihoux: «Men kan in feite drie posities onderscheiden op vlak van de staatshervorming. Ten eerste is er het nostalgische standpunt, dat expliciet belgicistisch is vanuit het idee van traditie en de herinnering aan het 'Oude België'. Ten tweede is er vanuit rationeel standpunt een steun voor het federalisme. Dit standpunt verdedigt de nood aan een betere structurering van het land. Een derde standpunt is dat van de radicalen: het nationalistische discours, dat rechtuit separatistisch is.»

«Het verschil tussen Vlaanderen en Wallonië is de enorme asymmetrie in deze standpunten. In de Vlaamse politiek is het belgicisme volledig afwezig, terwijl het in Wallonië door een meerderheid gesteund wordt. Het merendeel van de Waalse kiezers is expliciet belgicist. De verdedigers van het nationalistische discours zijn een absolute minderheid in de Waalse politiek, enkel het FDF speelt hierin een rol van betekenis. Dit staat haaks op het gewicht van partijen als Vlaams Belang en N-VA in Vlaanderen.»

Veto: *Hoe staat het met de publieke opinie over de taalgrens?*

Rihoux: «De interactie tussen media en politiek is zeker bepalend. In Vlaanderen is de competitie tussen de partijen veel groter dan in Wallonië. Daarbij is er een grotere druk die bijvoorbeeld opiniemakers uitoefenen in Vlaanderen. Dit werkt polariserend. Aan beide kanten van de taalgrens zijn er echter hardnekkige stereotiepen die een pervers effect op de politiek hebben.»

«Daarbij zijn er in België ook geen mechanismen die bedarend werken op de opinie. De media — maar ook de politiek — van beide landsdelen zijn volledig afgesloten van elkaar. Dit is de reden waarom het idee van een federale kieskring werd gelanceerd: dit dwingt een aantal politici om verantwoording af te leggen over héél het land. Er is ook nood aan een forum waar zowel politici als intellectuelen of opiniemakers over de taalgrens heen van gedachten kunnen uitwisselen.»

Veto: *Hebben de komende verkiezingen geen polariserende werking?*

Rihoux: «Een negatief effect van de verkiezingen zou kunnen zijn dat de regeringspartijen licht afgestraft worden, zoals meestal wel gebeurt. Een belangrijk positief effect is echter dat het pragmatisme bij de partijen zal overheersen na de verkiezingen: men is in Wallonië nu ook tot het besef gekomen dat een staatshervorming hoe dan ook nodig zal zijn. De vraag naar hervorming wordt stilaan losgekoppeld van het strikt nationalistisch gedachtegoed.»

ATISCH

ANDREW SNOWBALL

hoolvak zijn we

zorgvuldig formuleren, voor het vertalen, het overlezen van een zin, opnieuw en opnieuw. Ik zeg niet dat je dat bij andere talen niet kan leren, maar er lijkt wel iets substantieels verloren gegaan te zijn. Ik ben erg begaan met taal, maar ik ben absoluut geen voorstander van een klassieke standaardtaal. Ik kan het echter goed begrijpen wanneer mensen dat wél zijn. Bij een verandering in taalcultuur hoort het marginaliseren van een vroegere taalcultuur. Daardoor wordt ook een hele generatie gemarginaliseerd. Er hangt dus een persoonlijk aspect aan vast. Erg veel dingen die voor mij op taalgebied belangrijk waren, zijn dat nu niet meer. Dat is de basis van de felheid waarmee mensen op dat soort dingen reageren. Er wordt veel feller gereageerd door mensen die zeventig zijn dan door twintigjarigen. De mensen die echt woedend worden, zijn zeventig. Wat ik zeg, zaagt de poten onder hun stoel vandaan. Dat zijn de waarden waarmee ze opgegroeid zijn. Ik ben daar ook mee opgegroeid, hé. Ik begrijp die oude taalcultuur heel goed, ik ben er bij wijze van spreken een levend voorbeeld van. Je merkt dat niet alleen die taal, maar ook jijzelf aan de kant geschoven wordt. Maar aan de andere kant: voor taalverandering moet er een generatie uitsterven. Dat is zo. De meeste mensen behoren niet graag tot een uitstervende diersoort, maar waarom zou dat minder leuk zijn dan bij een opkomende soort horen? Ik behoor tot een uitstervende diersoort, maar dat is prima hoor. Nu, dit geldt voor een oudere generatie. Twintigjarigen worden er allesbehalve woedend om en dat is maar gezond ook. Dat betekent dat het al een gepasseerd station is. Het is al gerealiseerd, maar nog niet iedereen weet het.»

Themahuis Taorokende | (R)echt(vaardige)klimaatverandering

Eind april: meestal de periode waarop er een belletje begint te rinkelen bij de gemiddelde student. Stilaan zitten de bibliotheken wat voller, stilaan kalmeert het nachtleven in Leuven. Studentenorganisaties daarentegen gaan in deze periode nog een laatste keer op de gaspedaal staan. Zo ook Taorokende, één van de twee themahuizen die Leuven kent: zij organiseerden vorige maandag hun laatste activiteit van het jaar.

LAURENS CERULUS |

Doorheen het jaar kwam Taorokende hier en daar reeds op de voorgrond. Onder meer een samenwerking met Broederlijk Delen rond het ontvangen van een Boliviaanse landbouwingenieur, kleurde de kalender. Nele Delbecque, inwoner van het themahuis, blikt terug op het jaar. «Ik geloof dat we, met onze verschillende activiteiten, zeker wat volk hebben kunnen aanspreken. Eerder dit jaar lokten we bijvoorbeeld al behoorlijk wat volk met ludieke activiteiten als een spel rond mijnbouw of met een open debat in samenwerking met Noord-Zuid Studenten Leuven.»

Als slotactiviteit organiseerde Taorokende een lopende tentoonstelling met werken rond klimaat- en ontwikkelingsthema's. De tentoon-

stelling, die geëxposeerd stond in de galerij van de centrale bibliotheek van 21 tot 27 april, was een bont allegaartje van professionele en amateurskunstwerken rond de thema's klimaat en ontwikkeling. «We hebben de kunstenaars op verschillende manieren gerecruteerd», vertelt Nele. «Dit ging van een directe vraag tot het plaatsen van zoekertjes en van tekenscholen tot onze vrienden- en kennissengroep contacteren. De tentoonstelling stond ook volledig open voor inzendingen.» Mede door het samenvallen van de tentoonstelling met de erfgoeddag in Leuven, trok het de aandacht van vele bibliotheekbezoekers en occasionele voorbijgangers.

ZONDER GRENZEN

De tentoonstelling werd vorige maandag afgesloten met een sprekersavond in de grote lees-

zaal van de centrale bibliotheek. Gasten waren dr. Dirk Lauwaet (Onderzoekplatform Klimaat en Ontwikkelingssamenwerking van de K.U.Leuven) en Indra Van Gisbergen (Advocaten Zonder Grenzen). Wat u al wel en nog niet wist over klimaatverandering, aangevuld met een exposé over de juridische aansprakelijkheid van zij die het klimaat naar de vaantjes helpen. Het bleek een geslaagde combinatie.

Taorokende zelf gaat volgend jaar zijn zesde levensjaar in en is daarmee het oudste themahuis in Leuven. Of men hierover victorie mag kraaien, is een andere vraag. «Het idee van themahuizen mag in Leuven nog heel erg aan potentieel winnen, en dat is zacht uitgedrukt», vindt Nele. «Twee themahuizen is erg weinig, zeker in vergelijking met bijvoorbeeld de studentengemeenschap van Louvain-la-Neuve (*die 80 kot-à-projets telt, red.*). Naast het aspect van samenwonen, ben ik er ook van overtuigd dat de huizen een grote meerwaarde bieden voor het algemene studentenleven in Leuven.»

Alle info over Taorokende vindt u op <http://taorokendethemahuis.studentenweb.org>.

“Studenten niet beter opgeleid”

De tweejarige master, die binnenkort wellicht in een aantal humane opleidingen wordt ingevoerd, kent zowel hevige voorstanders als verstokte tegenstanders. Jan Smets, extern lid van de Raad van Bestuur van de K.U. Leuven en directeur van de Nationale Bank van België, mengt zich ook in het debat.

MAUD OEYEN |

Jan Smets: «Mijn standpunt is genuanceerd. Ik sta een beetje sceptisch tegenover de tweejarige master. Er zijn natuurlijk valabele argumenten die pleiten voor een verlenging van de opleiding. In de Angelsaksische wereld is een tweejarige master normaal. Een eenjarige master kan dus onze internationale uitstraling hypothekeken. Daarnaast hebben we door de invoering van de bamastructuur een evolutie gemaakt van twee licentie-jaren naar een masterjaar. Daardoor is er misschien te weinig ruimte voor de specialisatie of verdieping die je in een master zou moeten kunnen realiseren. Ook de masterproef neemt veel energie in beslag en is niet makkelijk op een jaar af te ronden.»

«Ik kan beide argumenten ergens begrijpen, maar ik hou me ook nogal veel bezig met de arbeidsmarkt. Het invoeren van de tweejarige master zorgt ervoor dat onze jongeren een jaar later op de arbeidsmarkt intreden, en dat terwijl de werkgelegenheidsgraad bij jongeren in ons land al zeer laag ligt. Ook in de Scandinavische landen en in Duitsland zijn er verhoudingsgewijs veel meer jongeren aan het werk. Dit vormt hier een probleem voor de financiering van de vergrijzing. Het is natuurlijk een must dat ouderen langer werken, maar we moeten ook naar de jongeren kijken. Ik zou dus oppassen voor een uniforme verlenging van de studieduur van vier naar vijf jaar.»

«Indien men die studieduurverlenging toch wil doorzetten, dan moet men het op zijn minst zo doen dat de afstemming op de professionele omgeving nadien verbeterd wordt. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de mogelijkheid om stages te organiseren.»

«Je moet ook niet denken dat langere initiële studietrajecten een student sowieso beter voorbereiden op de arbeidsmarkt. Sommige jongeren zijn er meer bij gebaat om vroeger de initiële opleiding af te ronden, om dan de arbeidsmarkt op te gaan en later weer terug te keren naar een studie. In Duitsland bestaat er een systeem van alternerend leren en werken, vooral dan in het secundair onderwijs. In België zitten we met een grote achterstand op het vlak van *life long learning*.»

«Een uniforme verlenging van de studieduur bij de humane opleidingen — stel dan nog dat die betaalbaar blijft — mag niet resulteren in simpelweg een extra jaar dat aan de bestaande opleiding wordt geplakt. De afstemming op de arbeidsmarkt is cruciaal. Research is uiteraard ook van groot belang, maar research-trajecten kan men ook realiseren in manama-opleidingen. Die worden ook op een andere manier gefinancierd; de gemeenschap komt daar iets minder tussenbeide. Het is vooral van groot belang dat we de ondermaatse inschakeling van jongeren in België promoten. Men moet inzien dat studenten niet beter opgeleid zullen zijn door in vijf jaar te krijgen wat ze nu in vier jaar krijgen.»

Tafelrond | Joke Opsomer

Ach. Wat een mooie dag. Veel te mooi voor de zwarte depressies die ons teisteren. Er is geen uitweg. We grijpen naar de zetpillen en proppen ons vol met prozac. Voordat we stikken in onze eigen kots spraken wij in ons beste West-Vlaams met Joke Opsomer, preses van Farmaceutica.

MARTIJN SMIERS |

Veto: Hoe was je paasvakantie?

Joke Opsomer: «De eerste week heb ik mijn stage ingehaald, omdat ik heb meegedaan aan een musical. Daarna heb ik allerlei domme werkjes gemaakt waar ik anders geen tijd voor heb. Saaie vakantie dus.»

Veto: Wat was je moeilijkste moment als preses?

Joke: «Eigenlijk is het gewoon het motiveren van de ploeg tot het einde van het jaar. Ik herken ook de volle energie waarmee wij begonnen in de nieuwe kiesploeg, dat was echt 400% motivatie.»

Veto: Aanstekelijk. Of zit je eronderdoor?

Joke: «Goh, het is even moeilijker geweest, vooral na de musical. Dat was echt zo'n sprookjeswereld. Daarna moest ik me motiveren om door te gaan in de echte wereld.»

Veto: Stel, je hebt een vette kiesweek

op het Ladeuzeplein en iemand maakt een dodelijke val van de bib. Wat dan?

Joke: «Pff, wat een moeilijke vraag. Aan de ene kant kan je het je niet permitteren om een vet feestje te bouwen. Aan de andere kant heb je er het hele jaar zoveel tijd in gestoken. Uiteindelijk beslis je als preses niet alleen, maar samen met iedereen uit je presidium. Al is het zaak om het soms naar je hand te zetten om een goede kringwerking te bewaren. (lacht)»

NAAKTKALENDER

Veto: En stel nu dat je presidium een Farmaceuticanaaktkalender wil. Ben je voor?

Joke: «Zolang het geld opbrengt wel, ja. Het is al eens voorgesteld: een poster met alle meisjes in boxer. Misschien zou het wel goed zijn om onze kosten van de inbraken te dekken. Er is dit jaar al drie keer ingebroken. Dat

“Een poster met alle meisjes in boxer; misschien moeten we dat wel eens doen”

ANDREW SNOWBALL

is heel erg voor de motivatie. Zeker als je altijd elke cent drie keer omdraait. Dus misschien moeten we het wel doen. Er zullen wel fans zijn, denk ik.»

Veto: Zeker. In hoeverre heeft Leuven invloed gehad op je West-Vlaams?

Joke: «Ik kom uit Poperinge. Het einde van de wereld. De spoorlijn en de autostrade stoppen daar. In het eerste jaar zat ik hier vrijwel als enige West-Vlaming in De Capsule. Nu bestaat mijn presidium voor een derde uit West-Vlamingen. Die trek ik aan.»

Veto: Ben je zo'n kroegfiguur?

Joke: «Vroeger kon ik daar meer van genieten dan nu. Vooral in het begin had ik door mijn perfectionisme moeite om te relativiseren en echt te genieten van de activiteiten, nu kan ik mij al terug beter volledig laten gaan.»

MISBRUIK

Veto: Welk nieuwsfeit schokte je het meest: de val van de regering of het misbruik van de Brugse kardinaal?

Joke: «Pak maar die kardinaal. Dat vind ik wel een beetje marginaal. Die doet communies bij je, hè? Ik weet niet wie het bij mij was. Een pastoor van bij ons in de buurt gaat nu ook al een heel proces krijgen omdat hij op bepaalde foto's staat. Wat gaan we nog allemaal meemaken?»

Veto: Hoe zit het met de spanning tussen de humane en de commerciële kant van de farmaceutische wetenschappen?

Joke: «Er is wel spanning, ja. Mijn thesis gaat over orale kankertherapie. Twintig jaar geleden kraaide men victorie omdat er pillen tegen kanker waren ontwikkeld. “Hier heeft u tien pillen.” De helft van de tijd nemen de mensen ze echter niet in. Nu geeft de farmaceutische industrie tasjes met de pillen en van alles tegen de nevenwerkingen mee om die pillen alsnog te verkopen. Ze hebben er als bedrijf veel geld in gestoken. Dit is een hot topic in de farma-industrie.»

Veto: Tenslotte nog dit: jullie hebben een 'schachtentemster'. Is dat niet een ietwat wrede en beperkte functie?

Joke: «Ik vind dat een heel dankbare functie. Ze doet niet alleen de doop, maar ook de activiteiten voor de eerstejaars. Ze heeft goed voor onze schachtjes gezorgd!»

Van heinde en verre | Vulkaanuitbarsting in IJsland

'The sky is the limit' denkt de avonturier op zijn reizen. Alleen bleek deze Europese 'sky' de voorbije weken eerder 'limiting' en vooral 'limited'. Grote schuldige van het bijna twee weken aan de grond nagelen van de Europese luchtruim-gebruiker is die vulkaan met een haast onuitspreekbare naam, de Eyjafjallajökull. Dit keer was het de onschuldige toerist die IJsland verolokte. Maar hoe beleven de IJslanders deze uitbarsting?

SEBASTIEN VAN DEN BOGAERT |

Even de geologische puntjes op de i zetten. De Eyjafjallajökull is geen vulkaan in de strikte zin van het woord. Het is de naam van de gletsjer die zich in de aardkorst boven de eigenlijke vulkanische activiteit situeert. Daarnaast is de befaamde uitbarsting, die begon op 14 april en het hele Noord-Europese vliegverkeer deed kelderen, het vervolg op een kleinere uitbarsting. Deze kleinere uitbarsting begon op 20 maart ten oosten van de gletsjer, op de al even onuitspreekbare pas, de Fimmvörthúháls. Toen deze uitbarsting op 13 april tot stilstand kwam,

was het de beurt aan de gletsjer om opengereten te worden en al zijn assen het luchtruim in te spuwen. Vermoed wordt dat de vulkanische activiteit nog een hele tijd zal duren.

Of de uitbarstingen te voorspellen waren, is voor Thorey — studente geologie aan de University of Iceland — duidelijk: “Die van 20 maart was niet voorspeld. Na die uitbarsting zijn er een hele maand kleine aardbevingen geweest, dus vermoedden de geologen dat er iets aan de hand was. Wat precies was de vraag, en de verassing was groot toen we op 14 april zo'n monstrueuze uitbarsting te zien kregen. Zo groot hadden we het niet verwacht.”

EXOTISCH

Jens, lid van de Studentenraad van de University of Iceland, bevestigt dat een gevoel van verwondering ook bij de studenten leefde. “Studenten hebben iets dergelijks nog nooit gezien, niet op deze schaal tenminste. We hebben in IJsland wel vaak te maken met kleinere vulkaanuitbarstingen, maar dit is toch van een ander kaliber. Dat dit zo uniek is, maakt het voor ons geologen bovendien extra interessant. We lezen er veel over in boeken, maar nu kunnen we het in levende lijve zien,” beaamt Thorey.

Dat mensen schrik zouden hebben van de uitbarstingen wordt door beide studenten ontkend. “Over het algemeen zijn de mensen er vrij gerust in. Ze proberen zelfs dicht bij de vulkaan te komen om er foto's van te kunnen nemen. We zien het als iets indrukwekkend en exotisch,” zegt Jens. Thorey nuanceert: “Mensen hier in Reykjavik zijn niet bepaald

bang, waarschijnlijk omdat het toch 120 kilometer ver is. Waar wel voor gevreesd wordt, is dat de veel grotere vulkaan, Katla, tot uitbarsting zou komen. Daar wordt nu een verhoogde activiteit gemeten.”

Het Amerikaanse onderzoeksinstituut NASA en de president van IJsland, Ólafur Grímsson, bevestigen dat het menens is over Katla. Deze laatste zei onlangs: “De tijd voor Katla om uit te barsten is komende. Het is hoog tijd voor Europese regeringen en luchtvaartmaatschappijen van de hele wereld om te beginnen plannen voor een eventuele uitbarsting van Katla.”

APOCALYPTISCH?

Maar momenteel worden de mensen in de hoofdstad weinig geconfronteerd met de gevolgen van de recente uitbarstingen. “Het enige waar wij aan de Faculteit Geologie mee te kampen hebben, is dat professoren meer dan normaal afwezig zijn. Er

zijn heel wat vulkanologen onder onze professoren en vele daarvan zijn nu ter plaatste gegaan om de uitbarstingen van dichterbij te bestuderen. Maar het apocalyptische beeld over een donker Reykjavik dat men in sommige buitenlandse verslaggeving vindt, klopt helemaal niet. Het leven gaat hier zijn normale gang,” aldus Thorey.

Waar daarentegen wel last wordt ondervonden, is in het zuiden van het land. “Er zijn daar heel wat boeren tijdelijk werkloos, omdat ze hun dieren niet meer op het land kunnen laten grazen. De stoffen die uit de vulkaan komen zijn namelijk heel toxisch. Dit is echt dramatisch voor de boeren, want de gevolgen van deze uitbarstingen kunnen nog een paar jaar aanslepen. Het kan vier tot vijf jaar duren vooraleer de grond weer vruchtbaar zal zijn en men er weer aan landbouw zal kunnen doen,” aldus nog Thorey.

Fietsters aller landen, verenigt u!

JONAS DONVIL

Het zijn kiesweken in Leuven. Dat maakt dat wij nog meer flyers toegestoken krijgen dan anders. Fuiven, debatten, gratis vaten. Eentje over een cursus fietsen voor vrouwen viel ons nog het meest op. De recentste Ronde van Vlaanderen in gedachten, begonnen wij ons vragen te stellen. Nieuwsgieriger dan Sherlock Holmes gingen wij op onderzoek.

GEERT JANSSEN |

Al snel bleek het een cursus fietsen voor allochtone vrouwen te zijn. Aldus trokken wij vorige maandag naar de rolschaatspiste van het Provinciaal Domein van Kessel-Lo. Daar organiseren de Sportdienst en de Integratiedienst van de stad Leuven elke maandag tot eind juni de cursus. Zo komt een mens nog eens ergens. Wij zagen vijftien dames baantjes peddelen in fluo veiligheidsvestjes en met stevige helmen. In sommige gevallen de helm over de hoofddoek. Sierlijk was het niet altijd, maar het was evenmin klungelig. De vastberadenheid viel van de gezichten af te lezen.

“De cursus staat open voor alle vrouwen, maar we richten ons voornamelijk op allochtone vrouwen,” vertelt Iris de Keyser van de Leuvense Sportdienst. “Belgische vrouwen heb-

ben als kind leren fietsen. België en Nederland hebben echt een fietscultuur. Bij allochtone vrouwen is dat niet vanzelfsprekend. Mochten we een cursus voor mannen organiseren, er zou ook volk op afkomen.”

TAALBARRIÈRE

Op en rond de rolschaatspiste werden vier à vijf talen vlot door elkaar gesproken. De deelnemers waren afkomstig uit Congo, Costa Rica, Indonesië, Kameroen, Liberia, Marokko, Nepal, Tibet en Zuid-Afrika. Toch vormde de taalbarrière geen al te groot probleem. “Leren fietsen is meer een kwestie van zien en doen,” aldus Ingrid Stouffs van de Integratiedienst.

Het is niet de eerste keer dat een fietscursus wordt georganiseerd, maar wel de eerste keer dat het zo'n succes is. Maandag waren er tweëndertig vrouwen ingeschreven en nog eens half zo

veel was gekomen zonder in te schrijven. Bij het afscheid maakten talloze deelnemers de belofte de week erna ook te komen.

STRUIKELSTEEN

Stouffs legt uit: “De eerste les draait om het overwinnen van angst. We sturen de dames zelfzeker de weg op.” De angst blijkt inderdaad een struikelsteen te zijn. Een juffrouw met Afrikaanse roots verklaarde niet genoeg zelfvertrouwen te hebben om in het stedelijk verkeer te rijden.

Om die tweede stap te zetten worden vanaf september zogenaamde fietsvriendinnen georganiseerd als vervolg op de cursus. De idee daarachter is dat een allochtone en een Belgische vrouw samen gaan fietsen. Eerst op fietspaden, daarna in de meer rustige Leuvense straatjes en ten slotte in het centrum. “Leuven is tenslotte een echte fietsstad,” zegt de Keyser.

Voor meer informatie:
www.leuven.be/leven/integratie/emancipatie-en-empowerment/vrouwen/fietslessen/index.jsp

Cemetery State

Er zijn veel beelden over de dood in Afrika die de Europese media bereiken. Er zijn echter weinig beelden die dezelfde media bereiken, waar men ziet hoe Afrikanen omgaan met die dood. En er zijn er nog minder die kunnen worden geplaatst in een veel grotere nationale en maatschappelijke context. Bij de film ‘Cemetery State’ kan dit wel. Een film over een kerkhof in Kinshasa en een film over veel meer.

SEBASTIEN VAN DEN BOGAERT |

De film, gemaakt door antropoloog Filip De Boeck, is werkelijk niet in één zin te beschrijven. Het is een poging om de complexe realiteit rondom het oude kerkhof Kitambo en de sloppenwijk Camp Luka, lokaal bekend als de Staat, te beschrijven. Dat De Boeck daar met glans in geslaagd is, getuigt de onlangs aan hem uitgereikte Spiegelprijs. Deze prijs wordt toegekend aan een persoon die een fundamentele bijdrage levert aan een realistische beeldvorming over Afrika.

De vraag is hoe realistisch de getoonde tafereelen in de film zijn voor ons. Een gevoel van surrealisme overheerst wanneer men kijkt naar het eerste deel, waar de groep van doodgravers rond Papa Mayaula op het kerkhof gevolgd wordt. De begraafplaats lijkt een willekeurige brousse, de graven zijn het virtuele kantoor van Papa Mayaula, op het kerkhof wordt ongegeneerd gespeeld en handel gedreven. Het is alsof De Boeck wil laten zien hoe nauw onze realiteit is en hoe snel we de neiging hebben om alles aan onze realiteit te toetsen. Een letterlijke en figuurlijke open mond overvalt ons meerdere malen tijdens de film.

Surrealistisch is ook het tweede deel van de film. Hierin komt het kerkhof minder in beeld, maar ligt de nadruk meer op hoe jongeren omgaan met de dood van hun vrienden. Daar waar vroeger jongeren geweerd werden van begrafenissen, hebben zij deze nu overgenomen. Ze halen de kisten van overleden vrienden weg bij hun ouders en marcheren er al dansend en zingend mee door de straten. Men ziet hoe een begrafenis uitmondt in een heuse massa-evenement en hoe de kist rond gegooid wordt als een speeltje.

Maar, meer dan enkel een film over dit specifieke kerkhof, zijn deze beelden een pars pro toto voor heel Kinshasa en Congo. Het verval van Kitambo kan niet anders dan ons te doen denken aan de staat waarin dit land zich momenteel bevindt. Maar hoe de mensen omgaan met dit verval en er het beste van proberen te maken boezemt ons ook een zeker pessimistisch getinte hoop in.

Daarnaast toont het tweede deel een heel generatieconflict. Men ziet jongeren die de gevestigde autoriteiten niet meer aanvaarden en ouderen die hun afkeur over de jongeren uiten. De woede van de jongeren keert zich tegen de generatie van hun ouders, die regels opleggen die ze zelf niet naleven. Ze keren zich ook tegen de staat, die niets doet om deze jongeren te helpen. Wat men te zien krijgt is een intergenerationeel slagveld in een stad waar 75 procent van de bevolking jonger is dan 25 jaar.

Letteren komt op tegen kanker | Patricia Ceysens

De kringen van de Faculteit Letteren organiseren deze week woensdag een veiling en een heuse Trappenloop. Bovendien wordt hierbij niet enkel gerekend op de barmhartigheid van de gemiddelde student. Ook enkele bekende Vlamingen zullen zich inzetten voor het goede doel. Een van hen is Vlaams volksvertegenwoordiger voor Open VLD, Patricia Ceysens.

MIGUEL BARRERA |

Veto: Allereerst, hoe zijn de mensen van Letteren met dit initiatief bij u terecht gekomen?

Patricia Ceysens: «Ze hebben mij op een bepaald moment simpelweg een uitnodigend mailtje gestuurd. En wanneer ik mensen kan ondersteunen die zich persoonlijk engageren, dan probeer ik dat.»

Veto: Bent u meteen op hun voorstel ingegaan?

Ceysens: «Het is natuurlijk zo dat ik heel wat verzoeken krijg, uit heel Vlaanderen trouwens, waardoor het onmogelijk is om op alles in te gaan. Maar initiatieven uit Leuven zelf krijgen altijd voorrang. Zeker als het dan ook nog eens een goed doel betreft. Dan is er in ieder geval toch al een hele grote kans dat ik toezeg.»

Veto: Waarom krijgt Leuven altijd voorrang, vanwaar die betrokkenheid?

Ceysens: «Wel, ik ben nog altijd gemeenteraadslid in Leuven en woon hier zelf ook. Ik heb trouwens ook toendertijd mijn universitaire studies hier gedaan. Het spreekt dus voor zich dat Leuven voor mij altijd een bijzondere plek zal blijven.»

AGENDA

Veto: Wat gaat u precies doen aanstaande woensdag?

Ceysens: «Ik heb begrepen dat er een hele reeks verschillende activiteiten zal plaatsvinden. Die stonden eerst allemaal op mijn agenda. Nu, gezien de recente gebeurtenissen op politiek vlak is mijn agenda de voorbije twee weken wel danig door elkaar geschud. Er begint nu terug iets van orde in te komen, maar het is toch nog wat

vroeg om al precies te vertellen hoe het zal gaan. Maar ik kijk er alvast naar uit. Ik zal in ieder geval zeker een poging wagen om al die trappen te beklimmen tijdens de Trappenloop.»

Veto: Hebt u misschien ook iets afgestaan voor de veiling?

Ceysens: «Ja, ik heb mijn boek *E-mama* geschonken.»

Veto: Bent u zelf in uw naaste omgeving al in contact gekomen met kanker?

Ceysens: «Jammer genoeg wel. En ik moet eerlijk zeggen dat je voordien toch nog altijd voornamelijk een buitenstaander blijft. Je hoort er wel over en je weet natuurlijk dat het iedereen kan overkomen. Maar wanneer je het van heel dichtbij, in de eigen familiekring, meemaakt dan heeft het toch een veel grotere impact.»

BEPROEVING

Veto: Vindt u het daarom ook des te belangrijker dit initiatief te ondersteunen?

Ceysens: «Ja, inderdaad. Die ervaring is voor mij persoonlijk bovendien ook nog

niet zo heel lang geleden. Ik heb zelf gezien wat de ziekte met mensen doet en hoe zwaar ze om dragen is. Natuurlijk hebben we wel zicht op goede therapieën en zijn er gelukkig ook genoeg hoopvolle verhalen bekend van mensen die zijn genezen. Maar dat neemt niet weg dat het voor de betrokken mensen een enorme beproeving blijft. Ten eerste is het louter psychologisch al een zware confrontatie, en ten tweede is er dan nog de eigenlijke behandeling op het fysieke vlak.»

Veto: Tot slot nog even over een veel minder grote beproeving: de trappen van het Erasmushuis bedwingen. Gaat u zich van uw meest sportieve kant laten zien?

Ceysens: «Ja hoor. (lacht even) Ik heb begrepen dat het om acht verdiepingen zou gaan. Soms ga ik in het parlement tot de zesde verdieping, bij wijze van uitdaging voor mezelf. Maar dan ben ik wel altijd blij eens ik er ben. Nu zijn het er natuurlijk nog twee extra. (lacht weer) Laat ik het zo stellen: Ik zal alleszins mijn best doen, maar garandeer niet dat ik helemaal van boven meteen het woord zal nemen.»

Nieuw Leuvens cultuurbeleid

Wij houden van cultuur. Hoewel, het laatste boek dat wij gelezen hebben, kunnen wij ons niet meer herinneren, en de laatste keer dat we naar een toneelstuk gingen, bekeken we samen met minister Schauwliege een stuk van een amateurgezelschap. Maar in Leuven maakt men de laatste tijd pas écht werk van cultuur. Afgelopen donderdag stelde de universiteit haar cultuurbeleidsplan voor in de Centrale Bibliotheek. Professor Martinus Buekers en schepen Denise Vandevooort lichten toe wat ze van plan zijn.

JEROEN DEBLAERE & DAPHNE DE WIT |

Veto: Wat houdt het beleidsplan precies in?

Martinus Buekers: «Er zijn een drietal componenten in het beleidsplan die het geheel dragen. Het eerste is de netwerken versterken waarmee we in de maatschappij kunnen staan. In dit geval zijn dat de stad en culturele actoren. Ten tweede willen we creativiteit een plaats geven. Het zijn de jonge mensen die zeer creatief kunnen zijn. Het derde is een vormingscomponent; cultuur is niet zomaar een toegevoegde component, maar een essentiële waarde.»

Veto: U bent ook van plan om kunstzinnige keuzevakken te organiseren aan de universiteit?

Buekers: «Dat is een van de zaken waar ik veel belang aan hecht, maar die niet zo eenvoudig zijn. Ik ben ervan overtuigd dat we een weg gaan vinden om studenten de kans te geven zich in te schrijven voor een vak 'Cultuur, kunst en creativiteit'.»

«Op het niveau van de master zou

ik zelfs verder willen gaan; daar zou ik een beperkte groep studenten selecteren en ervoor zorgen dat ze kunnen gaan samen zitten met kunstenaars in een themagebonden seminarie. Die studenten zou ik graag in de verschillende faculteiten gaan zoeken. Ze kunnen het dan hebben over thema's als 'evenwicht'. Wat is evenwicht voor een ingenieur? Een medicus? Een kunstenaar? Daar krijg je een soort creatieve mengeling van creativiteit. Ik gebruik het woord bewust twee keer, omdat je daar nieuwe visies krijgt. In die confrontatie tussen kunst en wetenschap komt hun gelijkheid boven, namelijk creativiteit. En dat wil ik net in dat keuzevak krijgen.»

GRATIS

Veto: Het nieuwe beleidsplan gaat gepaard met een feestelijke stemming en een mooie receptie, maar toch kondigt u aan dat UUR KULTUUR niet meer gratis zal zijn en dat de cultuurkaart duurder wordt.

Buekers: «Ik hou niet van iets dat gratis is. Dat moet je zeer algemeen zien.

Gratis wordt *gratis* als niemand daar geen belang meer aan hecht. Ik wil voorkomen dat men denkt dat het gratis is en dat het daardoor niet veel voorstelt. Een andere bedenking is dat UUR KULTUUR gratis blijft voor cultuurkaarthouders. Je moet 15 euro (in plaats van 10 euro, red.) betalen om een STUKkaart te krijgen, je krijgt korting in Het Depot, in Museum M krijg je een voordeeltarief en je mag gratis bij UUR KULTUUR binnen. Die uitgave is niet utilitair van vandaag op morgen, maar het is voor uw leven verdomd belangrijk.»

Veto: Twee weken geleden publiceerden wij nog een opiniestuk over het film-aanbod in Leuven dat lijdt onder de sluiting van de Studio's. De betere arthousefilm heeft in Leuven geen plaats meer. Verandert het nieuwe beleidsplan iets aan die situatie?

Denise Vandevooort: «We kennen het probleem. We zijn al van december in gesprek met een aantal mensen. Maar we willen toch wel dat er op Vlaams niveau iets gebeurt. We hebben daar al een gesprek over aangevraagd, maar nog niet gekregen. Wallonië en Brussel steunen bijvoorbeeld de arthouses. Nederland heeft daar een eigen politiek over, Frankrijk ook. Eigenlijk is Vlaanderen het enige gewest waarin dat niet gebeurt, wat we heel spijtig vinden. Als we daar als stad in meegaan, willen we toch graag dat het een Vlaams verhaal wordt. Het moet niet alleen in het lokale beleid komen.»

«Wij hebben al jaren een serieuze subsidie gegeven aan bijvoorbeeld Cinema Zed en Fonk, omwille van de programmatie. We steunen als het gaat om educatieve, cultuureducatieve of artistieke films. We gaan dat niet doen voor commerciële films of puur voor een verderzetting van de Studio's. Wij gaan niet de uitbating van een filmzaal stimuleren, maar vooral de programmatie. We zijn nog altijd in gesprek. Bij het Afrika Filmfestival en Docville hebben we voorlopig de zaal in het Wagenhuys ter beschikking kunnen stellen en ook het auditorium van Museum M staat te hunner beschikking. We hopen geleidelijk wel tot een meer definitieve oplossing te kunnen komen.»

SOPHIE VERREKEN

Marijke & Lotte

Uitgelezen is een avondvullend programma in de stad. Men vooral een aantal recent verschenen boeken bespreken, komen hierbij ook steeds enkele bijzondere gasten aan. Afgelopen week was het de beurt aan het acterende model Miguel Barrera en de schouwer Lotte Pinoy.

MIGUEL BARRERA |

Veto: Zijn er gelijkenissen tussen het werk van een auteur en dat van een acteur?

Marijke Pinoy: «Ik denk het wel. Je vertrekt, vanuit een gelijkaardige interesse in de mens, een beetje op dezelfde zoektocht. Via kleine personages en hun gedragingen ga je op zoek naar een grotere wereld.»

Lotte Pinoy: «Lezen prikkelt ook gewoon je fantasie. En als acteur put je daar natuurlijk uit. Maar het is voor iedereen goed om te lezen.»

Marijke Pinoy: «Literatuur brengt de mensen tot rust en zet hen tegelijk aan om verder te denken dan hun neus lang is. Lezen helpt ook

om het

schouwe

werkt he

lijk is. E

wat dan

het lever

aliteit op

uitvergro

SPIEGEL

Veto: Doe

Marijke

om mijn

ken van

waardoor

Die sche

Functioneel naakt

“Viens petite fille dans mon comic strip,” fluisterde de kloonzak Serge Gainsbourg in het linkeroor van Brigit spontaan met de benen wijd. Bij ons zou een dergelijke in de balzak leiden. Maar verder houden wij wel van snegende kunst, de trots van België. Kent u dat nog, Bel

GEERT JANSSEN |

Vanaf deze week loopt een maand lang STRIPteasers in de Leuvense binnenstad. Dit stripfestival is opgezet door vier studenten van de master Culturele Studies als examenopdracht voor het vak Cultural Policy. De blikvanger van het project is een striprouwe door het stadscentrum. In wereldsteden als Brussel en Hasselt houdt een striprouwe in dat her en der muren beklad zijn met gigantische versies van Guust Flater of Lucky Luke. Niet zo in Leuven.

STRIPteasers beperkt zich tot het ophangen van werk van amateurtekenaars in vitrines van cafés en boekenwinkels. De opdracht voor de striprouwe was Leuvense elementen te gebruiken. Uiteindelijk heeft

slechts de helft v

gehoor gegeven.

kennen!

WENTELSTE

Dat het niet allen

schijn is in stri

twaalf mei blijke

de Vismarkt zal p

woorden scherpe

hangijzer in kwe

noeg mogelijkhe

kunstenaars om

hun werk. Wie p

op dit moment n

Opdat STRI

de hand zou wor

een stripquiz in

Monseigneur Ser

Studeren met een kinderwens | Een wijze meid begint

Het zal je maar overkomen, een plus op je zwangerschapstest. Nog voor je diploma een kind krijgen kan dan misschien wel gezond zijn, evident is het in ieder geval niet.

RUBEN BRUYNNOOGHE |

Het is een volkswijsheid, en die liegen er meestal niet om: 'Een wijze meid krijgt haar kind op tijd'. Professor Myriam Hanssens, gynaecoloog aan het UZ Leuven weet perfect wat 'op tijd' betekent: "Tussen de 22 en 24 jaar is de beste leeftijd om kinderen te baren. Na je dertigste wordt het al wat te laat, de kans op complicaties bij de zwangerschap neemt immers toe naarmate je ouder wordt. Die complicaties kunnen van allerlei aard zijn: hypertensie, te hoge bloeddruk of zwangerschapsdiabetes. Complicaties kunnen er ook voor zorgen dat we het kind te vroeg moeten laten geboren worden."

De situatie wordt pas echt problematisch na je vijfendertigste, want dan neemt de kans op afwijkingen bij het kind drastisch toe. "Het is niet zo dat je op je vierentwintigste sowieso een gezond kind zal baren, maar het risico op complicaties is wel veel lager. Studies wijzen echter uit dat zeven jaar geleden de gemiddelde leeftijd waarop vrouwen voor het eerst zwanger worden op 29,2 jaar lag. Tien jaar daarvoor was dat nog 28,1. We zien dus een langzame, maar duidelijke evolutie waarbij moeders steeds ouder worden. Vanuit biologisch standpunt is dat echter niet positief."

Als je een normaal studietraject aflegt, zit je als studente dus nog in de safe-zone om aan kinderen te beginnen. Als u een extra studierichting inslaat of wil

doctoreren daarentegen, begint de biologische klok toch al ongenadig verder te tikken. De K.U.Leuven is gelukkig doof noch blind voor de problematiek. Op de universitaire kinderdagverblijven genieten zowel personeel als studenten van een voorrangregeling. Verder zijn er nog financiële ondersteuningsmaatregelen en mogelijkheid tot examenspreiding. Volgens vice-rector studentenbeleid Tine Baelmans valt een zwangerschap en het daaropvolgend moeder- of vaderschap goed te combineren met een hogere studie. "Qua tijdsbesteding is het zeker doenbaar, het is vooral het financiële plaatje dat moet kloppen. Wanneer een jongere moeder of vader wordt, gaat dat meestal gepaard met de drang om op de eigen benen te gaan staan. Dat laatste kan wel voor wat moeilijkheden zorgen." De universiteit probeert hier dan ook een steuntje in de rug te bieden. "Zulke studentes kunnen bijvoorbeeld inzake huisvesting in aanmerking komen voor een gesubsidieerde studio. Dat is wat anders dan een gesubsidieerd kot."

Ook voor een latere academische carrière kunnen zwangere vrouwen op enig begrip rekenen. "Bij het aanwerven van professoren maken we gebruik van de *tenure track*. Daarbij wordt na vijf jaar een evaluatie gemaakt van de prof in kwestie. Als die echter zwanger is geworden gedurende die vijf jaar, kan de evaluatie met een jaar worden uitgesteld. Ook het FWO,

dat studiebeurzen uitkeert aan doctorandi, werkt met een gelijkaardig systeem waarbij de evaluatiedatum met een jaar kan worden uitgesteld," aldus Baelmans.

Ondanks het begrip en de ondersteuning valt niet te ontkennen dat er maar weinig vrouwen de academische ladder kunnen beklimmen. Dat terwijl er meer vrouwelijke studentes en doctorandi zijn. Baelmans: "Die afval heeft echter niet alleen met die maanden zwangerschap te maken. De hele genderproblematiek heeft te maken met onze cultuur, waarbij het meestal de vrouw is die volledige zorg draagt voor het kind. Bij alleenstaande vaders is dat ook duidelijk. Anderzijds wordt er in bedrijven, maar ook in de universiteit, bijna onbewust gekozen voor eerder mannelijke werkrachten."

SEKSUALITEIT

Het aantal studentes dat er uiteindelijk voor kiest om met een kind af te studeren is niet ontzettend hoog. "Als we spreken over het aantal achttienjarigen dat aan zijn studies begint met een baby, dan hebben we het over enkelingen. Het aantal studenten dat een examenspreiding aanvraagt vanwege het moederschap ligt op een paar tientallen. Hoeveel studentes nu exact moeder zijn, is moeilijker te achterhalen, maar het aantal ligt eerder laag. We spreken dus niet echt van een onderschat probleem."

Hoewel er ondersteuning is, kan er niet echt van een standpunt gesproken worden aan de K.U.Leuven: "We verkondigen eigenlijk niets. We doen noch aan

preventie, noch aan stimulering. behoort dan ook tot de privésfeer. Wij bij het medisch onderzoek de studer informatie omtrent seksualiteit," besluit

Pinoy | “Het lichaam dicteert”

bibliotheek Tweebronnen, waarin
leekt. Naast de vaste panelleden
het woord. Bij de lente-editie van
eder-dochter duo Marijke en Lotte

leven op een mooiere manier te aan-
n en het draaglijker te maken. Het
elend, zelfs als het verhaal zeer gruwel-
en kunstenaar, schrijver of acteur of
ook, moet even uit de banaliteit van
n kunnen stappen. Hij moet juist de re-
o een ‘hogere vorm’ bekijken door het
oten van de felheid ervan.»

EL
en, jullie dat tijdens het acteren ook?

Pinoy: «Wat mezelf betreft wel. Het helpt
demonen een plek te geven. Het opzoe-
die felheid werkt als een soort spiegel
er je bepaalde dingen in vraag kan stellen.
rpe kantjes zijn noodzakelijk om dingen

überhaupt verteld te krijgen.»

Veto: *Wat is absoluut vereist voor een goede lees-
varing?*

Lotte Pinoy: «Persoonlijk moet ik ergens helemaal
alleen zijn. Er mag niets zijn dat mij uit die lees-
varing kan halen. Ik moet mij bewust afsluiten om
echt te kunnen genieten van een boek. Ik heb stil-
te nodig.»

Veto: *In ‘Laat het feest beginnen’ van Niccolò
Ammaniti, een van de besproken boeken, staat er
een rake schets van het oppervlakkige milieu
waarin bekende mensen weleens vertoeven. Her-
kenbaar?*

Lotte Pinoy: «Ja, toch wel, vooral vanuit de tv-
wereld dan. Je komt als actrice in beeld waardoor
mensen je nadien kunnen herkennen. Dus ben je
zozegzegd een Bekende Vlaming. En het is soms
moeilijk om voor jezelf de grens te trekken tussen
actrice en BV. Die tweestrijd is heel vreemd want
de grens ertussen, dat lijntje, is zeer fijn. Je moet
als persoon dus constant waken over wie je bent
binnen zo’n wereldje van glamour.»

Marijke Pinoy: «Ik vind dat we op alle vlakken
aan het afglijden zijn naar zo’n oppervlakkig-
heid. Alles moet snel ingeblikt worden en het
moet snel geabsorbeerd of geconsumeerd wor-
den. Op hetzelfde moment bijna. Dat werkt
natuurlijk de kortzichtigheid en het denken op
korte termijn in de hand. Maar tegenwoordig
zie ik dat eigenlijk overal binnen onze Wester-
se beschaving, niet alleen binnen bijvoorbeeld
de politiek of de media.»

LICHAAM

Veto: *Is literatuur een goed tegengif?*

Marijke Pinoy: «Natuurlijk! Ik was zo blij dat ik
nu weer de kans had om een paar boeken te le-
zen. Het brengt je tot stilstand. Ook lichame-

lijk: een boek of een krant in uw handen nemen
en rustig lezen, dat is toch mooi? Toch helemaal
iets anders dan weer voor een computerscherm
te gaan zitten?»

Veto: *Hebben jullie na vanavond misschien zelf
literaire ambities ontwikkeld?*

Marijke Pinoy: «Ik ben zelf geen schrijver en ga
dat ook nooit worden. Daarvoor ben ik veel te
rusteloos. Maar tijdens het improviseren bij een
toneelstuk, maak je eigenlijk ook teksten, na-
melijk vanuit je impulsen en emoties. Het li-
chaam dicteert. Nogmaals, ik ben geen schrijver
en ben daar ook niet triestig om, maar in het
theater leun je daar toch heel dicht bij aan. Wij
zijn niet zomaar de uitvoerders van woordjes.»

“Wij zijn niet zomaar de uitvoerders
van woordjes”

& andere tekeningen

flamboyante
ite Bardot en zij ging
line tot kniestoten
stripverhalen, de
gië?

van de tekenaars daaraan
Artiesten, leer ze ons niet

EN
maal rozengeur en mane-
pland, zal op woensdag
n. In café Wentelsteen op
gedebatteerd worden met
er dan naalden. Het hete
estie is de vraag of er ge-
den zijn voor jonge strip-
naar buiten te treden met
precies gaat debatteren is
nog niet bekend.

Pteasers niet te zwaar op
den, is er maandagavond
de Partenonzaal van het
ncie-Instituut. Medeorga-

nisatrice Karolien Hantson verzekerde ons
dat het niveau van de vragen divers genoeg
zal zijn om zowel kenners als leken te be-
hagen.

VERFILMING

Op donderdag twintig mei ten slotte, kan
u in datzelfde Monseigneur Sencie-
Instituut een filmavond meepikken. Drie
kortfilms van eigen bodem worden gecombi-
neerd met een nog onbekende lang-
speelfilm. Het spreekt voor zich dat het
hier om verfilmingen van stripverhalen
gaat. Wij stellen voor dat u van de partij
bent, lieve lezer. Een week later is het im-
mers al blok en dan is het uit met pret.
Arme pret.

Of de vier organisatoren hun moeite
beloofd zullen zien met een vette achttien
van professor Jan Baetens laten we u vol-
gend jaar weten.

Meer info: www.strippeasers.tk

op tijd

Een kinderwens
at we wel doen, is
ntes wijzen op in-
it Baelmans.

Professor Hanssens sluit af met een andere be-
denking: “De samenleving maakt nu de keuze om
eerst aan de carrière en dan pas aan kinderen te den-
ken, dat zou eigenlijk omgekeerd moeten.”

ANDREW SNOWBALL

Arid | De grote Jasper ‘ego’ Steverlinck show

*Wij bekennen dat wij vroeger stiekem fan waren van Jasper
Steverlinck zijn stemgeluid en dat wij als tiener lichtjes zwijmelden
bij het horen van de tonen van ‘Life on Mars’. Wij bekennen eveneens
dat na het zien van een concert van Arid, die idolatrie voorgoed
verdwenen is.*

HERLINDE HIELE |

Afgelopen dinsdag mocht Jasper
Steverlinck in Het Depot met zijn
band het podium vullen. Na een
voorprogramma van Roadburg,
waar wij enkel over kwijt willen dat
het klonk alsof de jonge gastjes een
soundtrack van de Apocalyps aan
het bijeenspelen waren, verscheen
de Gentse krullenbol op het podium.
Toen ging het pas helemaal mis.

Het hele concert was één grote
show van Jasper ‘meneer ego’
Steverlinck, waarin voor zijn muzi-
kanten hooguit een figurantenrol
was weggelegd. Wij hadden met de
arme drommels te doen. Akkoord,
hij is een goede zanger, u zult ons het
tegendeel niet horen beweren. Maar
een goede stem hebben, is geen vrij-
geleide voor totale arrogantie op een
podium. Wij zagen zelden een conc-
ert waarbij de muzikanten zo naar
de achtergrond werden verdrongen,
en waarbij de leadzanger zo schaam-
telos de show wilde stelen.

INTERACTIEF

Bij het begroeten van het publiek
vroeg Steverlinck zich luidop af
“wat hij nu nog eens zou zeggen”,
waarop hij maar een lied inzette
waarbij hij wat over het podium
holde om zijn muzikanten te dirige-
ren. Na elk beleefd applaus volgde
er het standaard, ronduit irritante
“Alright, cool, dankuwel!” Enkele
nummers later stelde hij zichzelf
hardop de vraag waar het volgende
lied eigenlijk over ging, om dan te
besluiten dat alle liedjes altijd over
mooie meisjes gaan. Dat hij van
mooie meisjes hield, mocht blijken.
Temeer toen hij het publiek mee-
deelde dat hij het interactieve deel
voor na de show zou bewaren. En-
kele meisjes gilden en Jasper was
content.

Arid kan misschien beter eens
nadenken over een naamsverande-
ring. “Jasper & co” leek ons een goed
alternatief. In het midden van het
concert werd er plots een piano op-

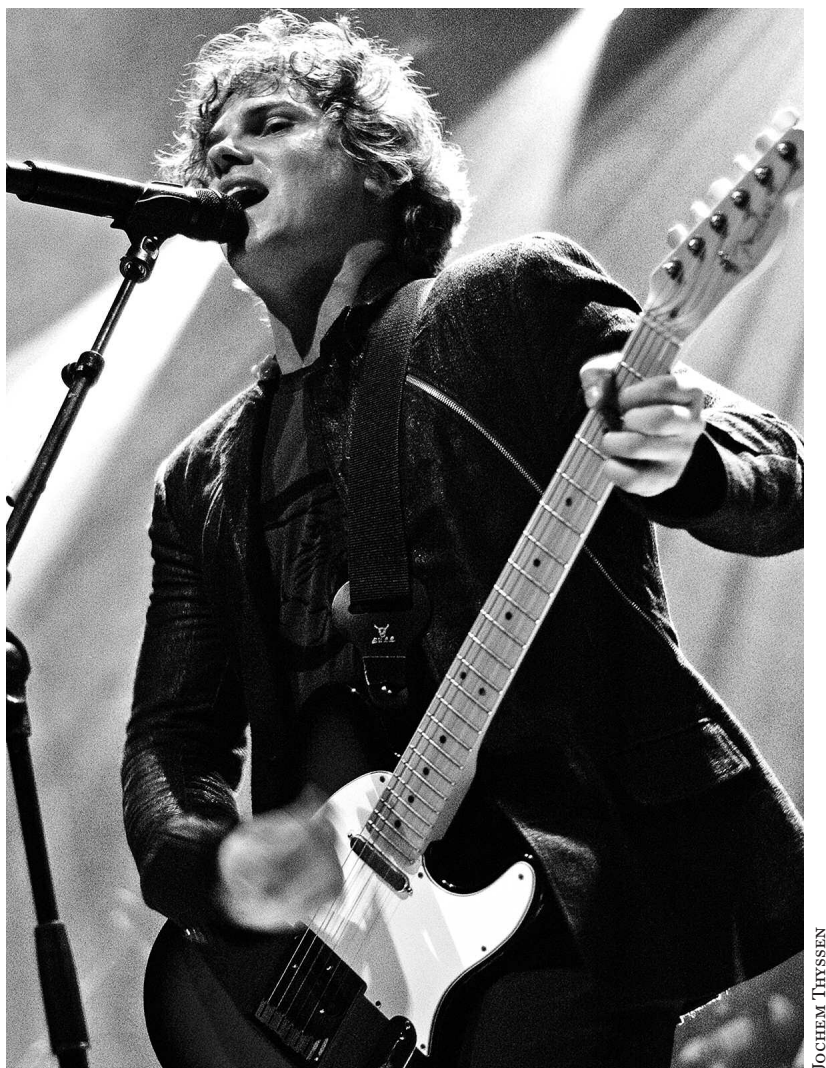
gevoerd, die pal in het midden van
de schijnwerpers werd gezet. Glun-
derend nam Steverlinck plaats en
stak van wal. Daarmee werd voorbij
gegaan aan het feit dat ergens op het
podium, zij het wat verdoken, al een
pianist stond, die misschien ook wel
eens een klein *moment de gloire* wil-
de.

GÉNANT

De grote aversie die wij voelden,
werd blijkbaar niet door iedereen
gedeeld. Enkele nummers werden
woord voor woord meegezongen en
Jaspers vraag wie er eigenlijk al hun

cd’s had, werd door enkelen luid-
keels beantwoord. Het uitbundige
publiek bleek evenwel beperkt tot
een handvol dansenden vlak voor
het podium. Wanneer Jasper van het
podium sprong om de zaal in te dui-
ken, kon hij enkel vaststellen dat het
publiek daar nauwelijks op reageer-
de. Redelijk gênant.

“When it’s over it’s over, you’ll be
alright”, zong Jasper. We gaven hem
gelijk en haastten ons nog voor het
bisnummer naar buiten, terwijl de
zanger op zijn dooie eentje nog ap-
plaus aan het oogsten was. Bij de uit-
gang werden we tegengehouden
door een man die naar onze journa-
listieke bevindingen peilde. We dien-
den hem van antwoord met een eu-
femistisch “teleurstellend”. U weet
nu, lieve lezer, dat dat nog zacht uit-
gedrukt was.

JOACHEM THYSSEN

Knack-journalist bundelt strafste reportages

Tien jaar werkt oud-Vetoraan Stijn Tormans alweer voor het weekblad Knack. Hij maakte er school met zijn persoonlijke, verhalende reportages over figuren uit de marge. Uitgeverij Meulenhoff-Manteau vond het dan ook hoog tijd voor een overzicht. Een gesprek over nostalgie en mediatraining voor zelfkantfiguren.

MICHEL LEEN |

Veto: U lijkt me niet iemand die vaak op de redactie te vinden is.

Stijn Tormans: «Zo vaak ben ik hier ook niet te vinden (het gesprek gaat door op de Knackredactie, red.). Meestal loop ik rond op straat, op zoek naar een verhaal. Vroeger vaak in Antwerpen, maar nu vaker elders. Ik heb ontdekt dat de verhalen die ik maak, overal vandaan kunnen komen. Ik wilde geen Antwerps etiket krijgen. Mijn relatie met die stad is ook erg dubbel, dat zie je wel in mijn stukken: dat is niet het werk van een chauvinistische Sinjoor. Het is een echte haat-liefdeverhouding.»

Veto: Burgemeester Patrick Janssens hield nochtans een toespraak bij de voorstelling van uw boek?

Tormans: «Janssens is burgemeester geworden in een enorme euforie: hij was de man die, schijnbaar in zijn eentje, het Blok tot staan had gebracht. Dat leverde hem in veel media een quasi goddelijke status op. Op Patrick Janssens mocht je geen kritiek hebben, punt. Als communicatieman weet hij dat imago ook goed uit te spelen. Wel, ik geef daar niet om. Hij heeft evenveel recht om bekritiseerd te worden als elke politicus. Ik heb hem vaak hard aangepakt. Natuurlijk krijg je dan na een tijdje de naam dat het altijd "Stijn tegen Patrick" is. Ik heb niets tegen die man: hij heeft ook veel goede dingen gedaan. Maar als ik het niet met hem eens ben, zeg ik dat ook.»

ZELFKANTFIGUREN

«Het viel echter op dat ik veel over hem geschreven had. We hebben hem dan gevraagd voor de voorstelling. Nu hij de stukken herlas, zag hij dat ik vaak minder mondige mensen aan het woord liet. Dan ben je bijna vanzelf een stem tegen de mensen die wél een stem hebben en met hun campagnes de communicatie be-

heersen.»

Veto: Hoe raak je eigenlijk aan de praat met die zelfkantfiguren?

Tormans: «Dat is redelijk gemakkelijk. Ik stap op de mensen af en maak me bekend als journalist. Ik kom ook zelden tussen in mijn interviews: zij zijn aan het woord.»

Veto: En plots, zo zegt u in het boek, staat u bij de woonwagewoners die niet met u mogen praten van hun communicatietrainer.

Tormans: «Dat zat toch wel anders in elkaar, hoor. Ik was bezig aan een stuk over woonwagewoners. Ik wilde wat anekdotes van die mensen horen over vroeger. "Daar mogen wij niet over praten van onze mediatrainer," antwoordden ze. Die mensen werden blijkbaar begeleid door een vereniging voor minderheden, de mediatraining was bedoeld om hen mondiger te maken. Ik heb dan die trainer opgebeld, en hij zei me: "Die mensen zijn wel authentiek, maar ze moeten hun authenticiteit leren stroomlijnen." Van die newspeak, stond ik toch even te kijken.»

«Begrijp me niet verkeerd: ik doe niet liever dan praten met mensen die op de rand leven. Dan kun je een sensationele aanpak gebruiken en ze staan uitlachen, of ze een stem geven. Vroeger zag je die mensen in de journalistiek niet opduiken. Nu zie je ze vaker, maar in een lacherige setting. 'De marginaal' als archetype, kortom. Maar jij bepaalt als journalist of het uitlachjournalistiek wordt. Ik hoop dat ik met mijn stukken althans aan de juiste kant van die grens sta. Ik wroet hard op mijn teksten om ze er goed te doen uitkomen.»

Veto: Komt u dan nooit iemand tegen met wie u het niet eens kunt zijn?

Tormans: «Ik heb ooit een cafébaas geïnterviewd die een foto van Philip Dewinter boven de toog had hangen "om de Marokkanen buiten te houden". Nu ben ik geen Vlaams Belanger, integendeel, maar ik vond niet

dat die man uit mijn stuk geweerd moest worden omdat zijn opvattingen de mijne niet waren. Zijn café stond op het punt te verdwijnen, en dat wilde ik aankaarten.»

Veto: Komen uw verhalen voort uit nostalgie?

Tormans: «Ik ben wel nogal nostalgisch, maar niet in de zin van: "Vroeger was alles beter, vroeger deed Armand Pien het weerbericht en liepen er nog geen Marokkanen rond in Antwerpen." Het was vroeger niet beter. Ik heb wel nostalgie naar dingen die ik zelf nog heb gezien of meegemaakt, die geofferd zijn aan de vooruitgang. Vooruitgang maakt soms dingen stuk. Kijk naar Doel: dat dorp verdwijnt, maar niemand stelt er zich vragen bij. Er worden wel ludieke acties georganiseerd en emostukken over geschreven, maar er is geen massaal protest. Mensen stellen dat soort vooruitgang niet

meer in vraag.»

Veto: Komt u nooit te laat, dan?

Tormans: «Dichter Herman J. Claeys stierf een halfuur nadat ik hem interviewde. Armand Pien stierf de dag nadat ik hem had opgebeld. Op den duur gaan de mensen denken: "Oh nee, Stijn Tormans komt af, het is met mij gedaan!" (lacht) Maar meestal ben ik net op tijd.»

VETO

Veto: En nu is er een boek, een overzicht van tien jaar. Welk gevoel geeft dat u?

Tormans: «De uitgever heeft lang aangedrongen. Mijn stukken zijn geschreven om een week mee te gaan. Maar goed, ik ben beginnen herlezen en er zitten een paar tijdloze stukken bij. Nu zeggen veel mensen: "Dit is literatuur." Maar ik wil helemaal geen literatuur schrijven! Mijn werk heeft literaire trekjes,

maar ik hoop dat ik toch aan de juiste kant van de barrière sta.»

Veto: U hebt ook voor Veto gewerkt. Schreef u toen al in die verhalende stijl?

Tormans: «Nee, de stijl heeft zich later ontwikkeld. Ik zal toen ook al wel m'n eigen stijl gehad hebben, en ik herinner me wel dat die toen ook niet helemaal in dat blad paste: ik pas eigenlijk nooit helemaal bij een blad. Veto nam zich toen ook al heel serieus. Ik heb er wel veel geleerd. Ik herinner me de zondagavonden nog levendig: de deadlines, en dat zowat alles in het honderd liep. Bij Veto ben ik verliefd geworden op de journalistiek.»

Veto: Ze zullen het graag horen!

Stijn Tormans, Verhalen en reportages, Meulenhoff/Manteau, 304 blz., 19,95 euro.

"Oh nee, Stijn Tormans komt af, het is met mij gedaan!"

MICHEL LEEN

Janus | Love now and then

Men neme een jongen, een meisje, een klassiek liefdesdrama en een modern jasje. Voeg enkele kostuumwisselingen en bizarre figuranten toe. Overgiet het geheel met de meest uiteenlopende — en niet altijd even goed verstaanbare — Engelse accenten. Schudt goed en zie hier de bijdrage van Janus International Theatre aan het InterFacultair Theaterfestival.

SOPHIE SOETE & EWOUT DUYCK |

Love now and then vertelt het verhaal van Joel en Mia. Ze ontmoeten elkaar op een feestje en worden uiteindelijk verliefd op elkaar. Plots zijn we twee jaar verder en besluit Mia naar India te gaan. Joel blijft in Londen en dus gaan ze maar uit elkaar want dat komt beter uit. Daarna volgt een rondje overtuig-jezelf-dat-hij/zij-toch-niet-de-ware-was want "wat is het water diep!" en bovendien zijn Romeo en Julia al lang dood en begraven. Joel en Mia kennen hun klassiekers. Een huwelijk, heel wat drank en een reboundrelatie later beseffen beiden dat bloed kruipt waar het niet gaan kan en dat ze niet zonder elkaar kunnen. En ze leefden nog lang en gelukkig.

Amateurtoneel vraag om — hoe raadt u het — amateurtoneelspelers. We konden de

acteurs dan ook niet op enige vorm van professionalisme betrappen. Behalve de actrice die Mia speelde, was enige naturel de acteurs volledig vreemd. We verdenken zelfs enkele figuranten van het houden van een heimelijk wedstrijdje miserabel acteren. Zelfs ons snoezig pluchekonijn (inclusief eeuwige glimlach en blinkende oogjes) kan beter een doodongelukkig uitgehuwelijkt bruidje spelen.

Van inconsistentie kunt u Janus dan weer niet beschuldigen, ook de technici en zelfs de rekwisieten hielden zich keurig aan hun amateurstatus. Nu eens overstemde de muziek de dialogen, dan weer floepte het licht veel te laat of juist veel te vroeg aan of vond men slechts na lang zoeken de rinkelende telefoon die nog in de coulissen lag.

Als u nog steeds het stereotype koestert

dat internationale studenten veel uitbundiger zijn dan de doorsnee Vlaamse huismus, dan hebt u het volledig bij het rechte eind. Bij elke — niet altijd even verdienstelijke — poging om grappig te zijn, gierde het publiek het uit. Het leek wel alsof men repeteerde voor de lachband van een of andere slechte Franse komedie.

Toch hebben we geen enkele keer gewenst dat we niet in de comfortabele stoeltjes van de Koelisse zaten, maar op de koffie waren bij onze hardhorige buurvrouw Germaine, die nog maar eens de foto's van haar kleinkinderen zou bovenhalen. Het tempo van *Love now and then* lag redelijk hoog en er zat genoeg afwisseling in de verhaallijnen. Ook de bimbo die af en toe het podium opstormde om iets onzinnigs uit te kramen en de onbekende die niet verder kwam dan een debiel "What the fuck!" konden op onze sympathie rekenen. De streepjes muziek zorgden voor de nodige sfeer en Janus kon op de onvoorwaardelijke steun van het publiek rekenen. En dat helpt natuurlijk. Af en toe hebben zelfs wij gelachen.

Tristesse &

Muziektheatergezelschap Braakland/ZheBilding sluit zijn jaar af met de concertreeks De Vrijdagen. Elke vrijdag van mei kan u terecht in de Molens van Orshoven voor een geweldige portie undergroundmuziek. Wij belden even met program-mator Adriaan Van Aken.

GEERT JANSSEN |

Veto: De Vrijdagen vallen een maand vroeger dan vorig jaar.

Adriaan Van Aken: «Dat is puur praktisch. We maken deze zomer de productie *Dwaallicht* voor de Zomer van Antwerpen. Het zwaar-tepunt van het repetitieproces ligt in juni. Daar concerten plaatsen zou de repetities hypothekeren. De muziek van *Dwaallicht* wordt al opgevoerd op De Vrijdagen. We hebben onze muzikanten een soort opdracht meegegeven. Normaal gezien werken zij volledig vrij op

'1001' van Arco Renz stelt teleur

De Duitse choreograaf Arco Renz presenteerde afgelopen week in STUK zijn nieuwe dansvoorstelling 1001. Renz staat solo op scène in deze wel heel erg minimalistische voorstelling. Wij voelden niks, werden inhoudelijk niet verrast, en vielen – kortom – in slaap.

FILIP TIELENS |

Twee jaar geleden zagen we de voorstelling *i!2* van Arco Renz in STUK. Twee danseressen bewogen behoorlijk animaal in een half-duistere wereld, waarin de tijd heel erg traag leek te passeren: dansfrases konden gemakkelijk een kwartier duren. Uiteindelijk konden we door de schemer en de repetitieve bewegingen onze ogen niet openhouden. Ook bij *1001*, Renz' nieuwe creatie, slaagden we er niet in wakker te blijven. Al duurt *1001* amper drie kwartier.

Arco Renz en zijn gezelschap Kobalt Works is een van de drie *artists in residence* (A.I.R.) die STUK sinds dit jaar onderdak biedt. De twee andere zijn de Leuvense choreograaf Ugo Dehaes, die met zijn gezelschap Kwaad Bloed boeiende dansvoorstellingen maakt met een wetenschappelijk tintje, en het filmtheatergezelschap Berlin, waarvan u tijdens Docville op de binnenkoer van STUK de installatie *Iqaluit* kan zien, met beelden uit het gelijknamige Inuitdorpje. Dat deze twee gezelschappen ondersteund worden, begrijpen we volledig. Dat kunnen we voorlopig nog niet zeggen op basis van de twee voorstellingen die we van Arco Renz zagen.

ABSTRACT

In het eerste deel van *1001* beweegt Renz erg minimaal, terwijl achter hem een *homevideo* van een lopend kind wordt geprojecteerd. Voor *1001* werkte Renz samen met de Taiwanese experimentele filmmaker Tony Wu, die onder andere in het MoMA in New York en het Centre Pompidou in Parijs zijn werk toonde. Samen met de *soundscape* dragen de vage projecties (op vier omhoogkruipende repen dansvloer) bij tot een indringende sfeer. De titel *1001* verwijst enerzijds naar de binaire getallen die aan de basis van digitaal filmmateriaal liggen, en anderzijds naar de sprookjeswereld van duizend-en-één-nacht, waar echter geen enkele verwijzingen naar te zien is. Op inhoudelijk vlak valt er uit *1001* überhaupt niets op te maken. Ook 'de emotionele kracht van de abstracte bewegingen', zoals het in de brochure van Kobalt Works beschreven staat, voelden we niet.

Je ziet het wel vaker dat dansers en choreografen na hun opleiding 'voorbij de dans' willen gaan, waarbij de *performance* abstract of conceptueel wordt. Dat kan zeker boeiend zijn, maar als publiek is het niet altijd even makkelijk om zo'n voorstelling te lezen. Bij *1001* is dat zelfs onmogelijk.

P.A.R.T.S.

Renz studeerde in 1994 af bij de eerste generatie aan P.A.R.T.S, de wereldberoemde dansschool van Anne Teresa De Keersmaeker. Laat de achtste generatie studenten van P.A.R.T.S. volgende week nu net hun eindwerken komen tonen in STUK. We raden u ten stelligste aan om naar hen te gaan kijken, indien u boeiende dansvoorstellingen wil zien. Want kijken naar de nieuwste van Arco Renz is als staren naar een wit blad. Er hadden duizend-en-één mooie woorden op kunnen staan, maar helaas blijft het blad heel erg leeg.

Overdonderend Docville

Liefhebbers van de waarheid, de hele waarheid en niets dan de waarheid kunnen deze week opgelucht herademen bij de zesde editie van het documentaire-festival Docville. Acht dagen om de adertjes in uw oogbollen een hevigere kleur te schenken. Acht dagen van inhoud en emoties die voordien de wwe niet waren. Aan de overloed van Docville kan geen recht gedaan worden. Daarom vervallen wij in oneliners zoals het enkel een voorproefje beaamt.

SIGRID VIAENE |

Docville trekt zes lijnen in hun aanbod, kwestie van een structuur te schilderen en wat competitie in de competitie te steken. In de internationale selectie lijkt het schandaal de stevigste voet te hebben. Zo wordt de drama in de Italiaanse politiek onder de loep genomen. En van dichterbij bekijken wordt in *We live in Public* zeer letterlijk genomen. De documentaire *Into Eternity* over radioactief afval zal ons allen overleven. Maar in *Do it Again* probeert een fan het vuur onder zijn levensloze lievelingsgroep The Kinks aan te wakkeren.

De nationale selectie toont België als een biefstuk. Soms moeilijk verteerbaar en lelijk maar des te vullend. In *Bedankt & Merci* worden vijf volkscafés stillevens. In *Kill The Referee* hopen scheidsrechters op peis en vree. *Au Bordel ce Soir* biedt ons een nieuws perspectief met vriendelijke pooiers gewillige hoeren. Onze nieuwsgierigheid gaat vooral uit naar een vagebond. In *Where is Gary?* zoekt regisseur Jean-Baptiste Dumont de man die op zijn communiezieltje trapt. Dumont hielp ene Gary uit de nood in Brussel-Zuid door hem 100 euro te lenen. Maar de man blijkt hiermee, na wat *Google research*, zijn reilen en zeilen doorheen Europa te bevestigen. Om je retinas te strelen lijkt *Vlasman* geschikt. Permeke schildert het verhaal van twee broers, die gedwongen worden te stoppen door het hedendaagse politieke beleid. Hier worden Belgische roots Belgische wortelen.

VAN OVERAL

In de selectie recente releases en avant-premières wordt onze aandacht getrokken naar de verfilming van *The Shock Doctrine* van Naomi Klein. Hopelijk is deze docu minder Amerikaans en populistisch dan het boek. Een aanrader fluistert men. Net zoals de Oscarwinnende documentaire *The Cove* of waar de dolfinen uit het dolfinarium vandaan komen. In deze selectie ook *The Doors* van binnenuit, Anna Wintour van dichterbij en *Babies* van overal.

Ook Museum M speelt mee. In *Art & Copy* komen de echte *Mad Men* aan het woord. En in *Herb & Dorothy* vind je de geruststelling dat je amateurs kunstcollectie later misschien iets waard zou kunnen worden. Tijdens het festival biedt M je een combiticket film/museum aan voor drie euro. Een ander nieuw concept zijn de Docville Downloads. Voor vier euro hoeft je je zelfs niet te verplaatsen naar een van de vier locaties in Leuven.

Docville loopt nog tot 8 mei. Voor meer info: www.docville.be

Kortcul|

VETO TRAKTEERT EENMAAL...

Er was een tijd dat Walter Grootaers nog een tv-coryfee was. Nu toert hij door Vlaanderen met zijn band De Kreuners, die we gerust een vaste waarde in de Belgische muzieksceen mogen noemen. Op donderdag zes mei houden ze halt in Het Depot. *Veto* trakteert op duotickets voor de mannen van *Verliefd op Chris Lomme*, *Ik wil je en Layla*. Voor zij die Ben Crabbé gaarne eens achter een drumstel aanschouwen en mee willen kreunen met Walter Grootaers, slechts één adres: traktatie@veto.be

VETO TRAKTEERT ANDERMAAL...

Op dinsdag vier mei haalt Het Depot met The Skatalites de Jamaicaanse zon in huis. Deze legendarische ska-band stond aan de wieg van de reggae en viert binnenkort zijn 46e verjaardag. The Skatalites werkten mee aan de eerste opnames van Bob Marley. Laat je meeslepen door de pioniers van deze aanstekelijke en dansbare sound van rhythm & blues, jazz, reggae en latin vibes! Ska is in het land en zoals het een ska-band betaamt staan de Skatalites garant voor een geweldig feest. *The ska is the limit!* Wie erbij wil zijn, mailt best als de bliksem naar traktatie@veto.be met de boodschap 'R.I.P. Bob Marley'.

...EN VERKOCHT!

In mei leggen alle vogels en ei en is het naar goede gewoonte weer tijd voor het jaarlijkse Interfacultair Improvisatiatoernooi van Prepree. Per faculteit strijdt een duo van studenten voor de heilige graal van het improjaar, de befaamde interfacultair-wisselbeker. Wie zich in vervoe-ring wil laten brengen door dit bonte allegaartje, kan daarvoor kan op donderdag zes mei om 20 uur terecht in de Parthenonzaal van het MSI. *Veto* heeft duotickets in petto voor zij die met een smeekbede mailen naar traktatie@veto.be.

LIBERTADFEESTEN

Café De Libertad, waar menig Vetoraan reeds lange nachten sleet, stelt met trots de 25e editie van de Libertadfeesten voor. Van 6 tot 28 mei kan u er terecht voor een portie alternatieve muziek. Een greep uit het aanbod: Tony & De Hangmatten, Cool Chicks Hot Music, Big Bill & Band. Allen daarheen dus! Of was u al vergeten dat Isbells ook ooit in De Libertad begonnen is?

AFRIKA FILMFESTIVAL

Voor het Afrika Filmfestival 2010 verkoos de Veto-jury de Keniaanse film *Soulboy* als winnaar. De Duitse regisseur Tom Tykwer ging filmen in Kibera, een sloppenwijk van de stad Nairobi. Het verhaal gaat over Abila, een jongen van veertien. Hij moet proberen om de ziel van zijn vader te redden, die gestolen is door een Nyawawa, een vrouwelijke geest. Hij krijgt hierbij hulp van zijn buurmeisje Shiku. De levenssituatie van Abil en Shiku in de sloppenwijk wordt realistisch in beeld gebracht, maar dit is vooral de achtergrond voor een origineel, ietwat sprookjesachtig avontuur. Bovendien levert het geplaag tussen Abila en Shiku heel wat grappige dialogen op. De meeste acteurs en crewleden inwoners van de sloppenwijk zelf, wat de film alleen maar meer eer aandoet.

(HH) |

& rommel

basis van de tekst en de thema's. Nu hebben we hen het gegeven *doo-wop*, *close harmony*, *barbershop* meegegeven. De novelle van Elsschot eindigt met een klein gedichtje dat de tristesse onderstreept. Dat komt uit het lied *There Is A Tavern In The Town*, een vrolijk nummertje uit de jaren veertig. Onze muzikanten gaan daar iets mee aanvangen dat natuurlijk geen klassieke *barbershop* of *close harmony* zal zijn.»

Veto: *Jullie zijn een publieksonderzoek aan het voeren.*

Van Aken: «We hebben een nieuwe ploeg. Die heeft wat meer armslag om zich met dat soort zaken bezig te houden. Het is interessant om te weten wie er zoal naar onze voorstellingen komt. Dat hebben we nooit geweten.»

Veto: *In Leuven zijn jullie langzaam een vaste waarde aan het worden. Hoe zit dat in de rest van Vlaanderen?*

Van Aken: «Dat varieert van plek tot plek. Het is bijvoorbeeld moeilijk om voet aan de grond te krijgen in Antwerpen. Dat we nu in de Zomer van Antwerpen zitten is dus goed, want zo bereiken we veel inwoners.»

KABOOM

Veto: *Recent bracht Die Anarchistische Abendunterhaltung een cd uit met materiaal dat vorig jaar al op De Vrijdagen werd gebracht.*

Van Aken: «Dat was heel spannend voor hen. Het was radicaal anders dan hun materiaal van vroeger. De afgelopen jaren heeft ook Prima Donkey nieuw materiaal bij ons ontwikkeld. Dat vinden we wel tof dat we echt een samenwerking hebben met groepen, er worden ook opnames gemaakt bij ons. Dit jaar komt Kaboom Karavan hun set voorbereiden in onze studio. Die werken met veel rommel, *objets trouvés* en zelfge-

maakte muziekmachines.»

Veto: *De naam die ons het meest opvalt op het programma is de postpunkformatie Aroma Di Amore.*

Van Aken: «Onze huismuzikanten Geert Waegeman, Gerrit Valckenaers en Rudy Trouvé zijn daar allemaal fan van. Dat is muziek van hun generatie. Pioniers die rare elektronica combineerden met zeer poëtische Nederlandstalige teksten. T.C. Matic was ook zo'n pionier en Jean-Marie Aerts (*gitarist van T.C. Matic, red.*) komt meespelen met I H8 Camera.»

Veto: *Allen daarheen!*

Meer info: www.braakland.be/bzb0607/content/view/15/37/

OPINIE

Splinter | Help, ik wil werk!

“Geef me werk, werk, werk, ‘k heb twee handen, ‘k voel me sterk,” zongen de Kreuners in 1982. Afgezien van de erbarmelijke muzikale kwaliteit van het nummer, kaartten de jonge barden wel een probleem aan: werkloosheid bij jongeren en hoe vreselijk dat eigenlijk is.

Niet alleen Vlaamse *nobody's* doen hun beklag in afschuwelijke liederen. Ook Floyd Norris — chef economie van de *New York Times* — waarschuwde vorige week in *The International Herald Tribune* voor werkloosheid bij jongeren. Uit cijfers van The Organization for Economic Cooperation and Development (een organisatie van dertig democratisch georganiseerde landen) blijkt dat de werkloosheid bij jongeren in België tussen 2007 en 2009 met meer dan vijf procent is gestegen tot 23,2%. Daarmee scoren we niet bepaald fan-

tastisch. Onder andere Spanje (39,6%), Slowakije (31,8%) en Griekenland (27,5%) doen het een pak slechter, maar zo'n twintig landen doen het veel beter: Nederland en Noorwegen halen slechts 9,1% procent en het algemeen gemiddelde is 18,4%.

Tot zover de cijfers. Hoewel, ik herhaal nog even de Belgische resultaten: ongeveer één vierde van de Belgische jongeren tussen vijftien en vierentwintig die willen werken (en dus niet naar school gaan), hebben geen werk. Ik vind dat ongelooflijk veel. Té veel.

Er zijn overigens nog meer feiten. In dit nummer van *Veto* waarschuwt Jan Smets — lid van de Raad van Bestuur van de K.U.Leuven en directeur van de Nationale Bank van België — voor de gevolgen van het invoeren van de tweejarige master:

“Het invoeren van de tweejarige master zorgt ervoor dat onze jongeren een jaar later op de arbeidsmarkt treden, en dat terwijl de werkgelegenheidsgraad bij jongeren in ons land al zeer laag ligt.” De gevolgen zijn navenant: “Dit vormt een probleem voor de financiering van de vergrijzing.”

Wat ik hier wil aankaarten, is het probleem dat jongeren steeds later aan het werk kunnen. Velen — en ik kijk hierbij bijvoorbeeld in de richting van de Humane Wetenschappen — moeten eerst maanden zoeken voor ze werk vinden, en het duurt vaak jaren voor ze van het gedoe met tijdelijke contracten af zijn. Wie geen ervaring heeft, kan er moeilijk op-

doen, is bijgevolg niet interessant voor werkgevers, en blijft dus vrij lange tijd werkloos. Wie werkloos is, verdient geen geld, leeft van sociale zekerheid, kost de staat geld en kan dus zeker niet meehelpen de vergrijzing te betalen. Ik herhaal dat het gaat om een vierde van de Belgische jongeren.

Floyd Norris haalt in zijn artikel nochtans een interessant voorbeeld aan: Duitsland is het enige land dat zijn werkloosheidsgraad bij jongeren kon terugdringen, zelfs in tijden van crisis. Het systeem van de Duitsers blinkt uit in de overgang van de studie naar het werkveld, door praktijklere en verregaande vormen van stages.

Willen wij die vergrijzing betaald krijgen, dan zullen we ook de jongeren aan het werk moeten. Laat ons naar het buitenland kijken, laat deze problematiek alsjeblieft aangepakt worden, want zo zal het wellicht niet lukken. Het zijn mooie initiatieven die becijferen hoe lang een mens zal moeten gaan werken, maar als we nog niet eens onze jonge, frisse en versgeschoolde burgers aan het werk krijgen, zullen een aantal mensen moeten werken tot ze meer dan hoogbejaard zijn.

JEROEN DEBLAERE |

Schrijver dezes is op zoek naar een job.

Vrije tribune | Diabolisering

Als studenten van de faculteit Godsdienstwetenschappen en Godgeleerdheid aan de Katholieke Universiteit Leuven voelen wij ons ontutst, gekwetst en verontwaardigd door de recente feiten in de Belgische kerk. We voelen ons betrokken partij bij deze gebeurtenissen omdat ons vertrouwen geschonden is. We beseffen echter dat ons afgrijzen niet te vergelijken valt met de gevoelens van het slachtoffer. Onze gevoelens van medeleven gaan dan ook naar hem uit.

We voelen ons ondermeer gekwetst omdat onze opleiding vaak geïdentificeerd wordt met de kerk. We willen echter benadrukken dat onze opleiding veel meer is dan kerk. We leren namelijk kritisch en wetenschappelijk reflecteren over de kerk. We bestuderen daarnaast ook andere religies. Tegelijk valt niet te ontkennen dat er een band is tussen het instituut kerk en onze opleiding. Veel studenten worden godsdienstleerkracht of pastoraal werker, en dat maakt de huidige situatie bijzonder moeilijk voor ons. Enerzijds omdat wij worden aangesproken op de problematiek van de kerk. We weten vaak niet hoe we hier gepast op kunnen reageren. Anderzijds zitten we zelf met een groot aantal vragen en gewrongen gevoelens. Het feit dat Mgr. Vangheluwe vorige week aan ons nog een lezing gaf waarbij hij vragen beantwoordde omtrent deze materie, draagt alleen maar bij aan de complexiteit van de situatie.

Het hele gebeuren doet ons voor- al pijn omdat de kerk niet voor pedo-

filie staat. We voelen ons in zekere zin verraden. Tegelijk begrijpen we dat weinig mensen nog de neiging hebben de kerk te vertrouwen. We kunnen hen dat niet kwalijk nemen, maar vinden het toch bijzonder jammer dat elke priester en gelovige nu anders wordt bekeken. De grote meerderheid van de gelovigen, zowel leken als gewijden, blijven hun 'roeping' op een authentieke, evangelische manier beleven en vorm geven.

Sommige vakken van onze opleiding handelen over onaanvaardbaar machtsmisbruik binnen en buiten de kerk. Eén van de cruciale zaken daarbij is dat er altijd eerst waarheid en retributie moet zijn vooraleer men ook maar wil spreken over vergeving. In die zin hopen we dat de commissie Peter Adriaenssens haar werk doet. We verwachten niet van het slachtoffer dat hij zomaar de dader kan vergeven. We geloven dat eerlijkheid omtrent de waarheid ook voor de dader louterend kan werken. Daarnaast leren we ook dat het verkeerd is één persoon te diaboliseren, wat is de context van deze feiten? Is er een machtsstructuur in de kerk en in de maatschappij die seksueel misbruik in de hand werkt? Onder andere in lessen pastoraal leren we hoe gevaarlijk machtsverhoudingen kunnen zijn, en hoe we een professionele relatie met patiënten kunnen opbouwen. Het is belangrijk te beseffen hoe groot het risico op niet-professionele relaties is binnen de zorgsector.

Een laatste punt dat we willen aankaarten is de rol van de media in het hele gebeuren, want die is volgens

ons dubieus. We vinden het goed dat men transparant probeert te zijn over de problematiek en zo de waarheid aan het licht wordt gebracht, maar we betreuren de sensatiedrang die de waarheid soms ook verdraait. We vinden het misplaatst dat de privacy van zowel dader als slachtoffer geschonden worden. Sommige kritische stemmen binnen de kerk komen bovendien onvoldoende aan bod in de media. Wie herkent bijvoorbeeld in deze scherpe taal de woorden van de paus “You have suffered grievously and I am truly sorry. I know that nothing can undo the wrong you have endured. Your trust has been betrayed and your dignity has been violated. Many of you found that, when you were courageous enough to speak of what happened to you, no one would listen.”?

Kortom, we zijn van mening dat noch diabolisering, noch toedekking met de mantel der liefde adequate reacties zijn op de problematiek. We zijn jonge mensen die zich ieder op zijn of haar eigen manier voor religie en spiritualiteit engageren en we hopen dat wij in de toekomst kunnen meewerken aan een kerk en een maatschappij waarin waarheid en vertrouwen terug tot hun volle recht kunnen komen.

KIRSTEN DE SCHEPPER, ELISE LINSEN, GWENDOLIEN VANDERSCHAEGHE, SIMON GODECHARLE, BIANCA MAERTENS, BRUNO SPIRIET EN PIETER VYNCKE. STUDENTEN GODGELEERDHEID EN GODSDIENSTWETENSCHAPPEN KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN |

92,9%
van onze studenten
vindt direct werk
na afstuderen.

De anderen gaan eerst met vakantie.

WWW.JEWERKTVOORJEHETMERKT.BE

KHLEUVEN
KATHOLIEKE HOGESCHOOL LEUVEN

(advertentie)

Vrije tribune | Diversiteit

Waar is de tijd gebleven dat er over Geleijk Kansen geen maand voorbijging zonder dat er ergens stoere verklaringen werden afgelegd, en men effectief interesse toonde in deze thema's? Het cynische antwoord op deze vraag is “in het verleden”. En dat is jammer.

Ik wil hier vooral ingaan op de rol

van LOKO, de Leuvense studentenraad, die als één van de weinige in Vlaanderen een mandaat Diversiteit heeft. Dat werd vier jaar geleden in een vlag van enthousiasme en sociale beweging opgericht door de toenmalige ploeg, waar Stijn Demaré een speciale vermelding verdient. Toen was ik

daar ook als vrijwilliger aanwezig, en ik herinner me ook nog hoe hoopvol de zaken eruit zagen. Vier jaar later moeten we erkennen dat er niet veel van onze ambitieuze agenda gerealiseerd is. LOKO worstelt nog steeds met het be-

(vervolg op p. 15)

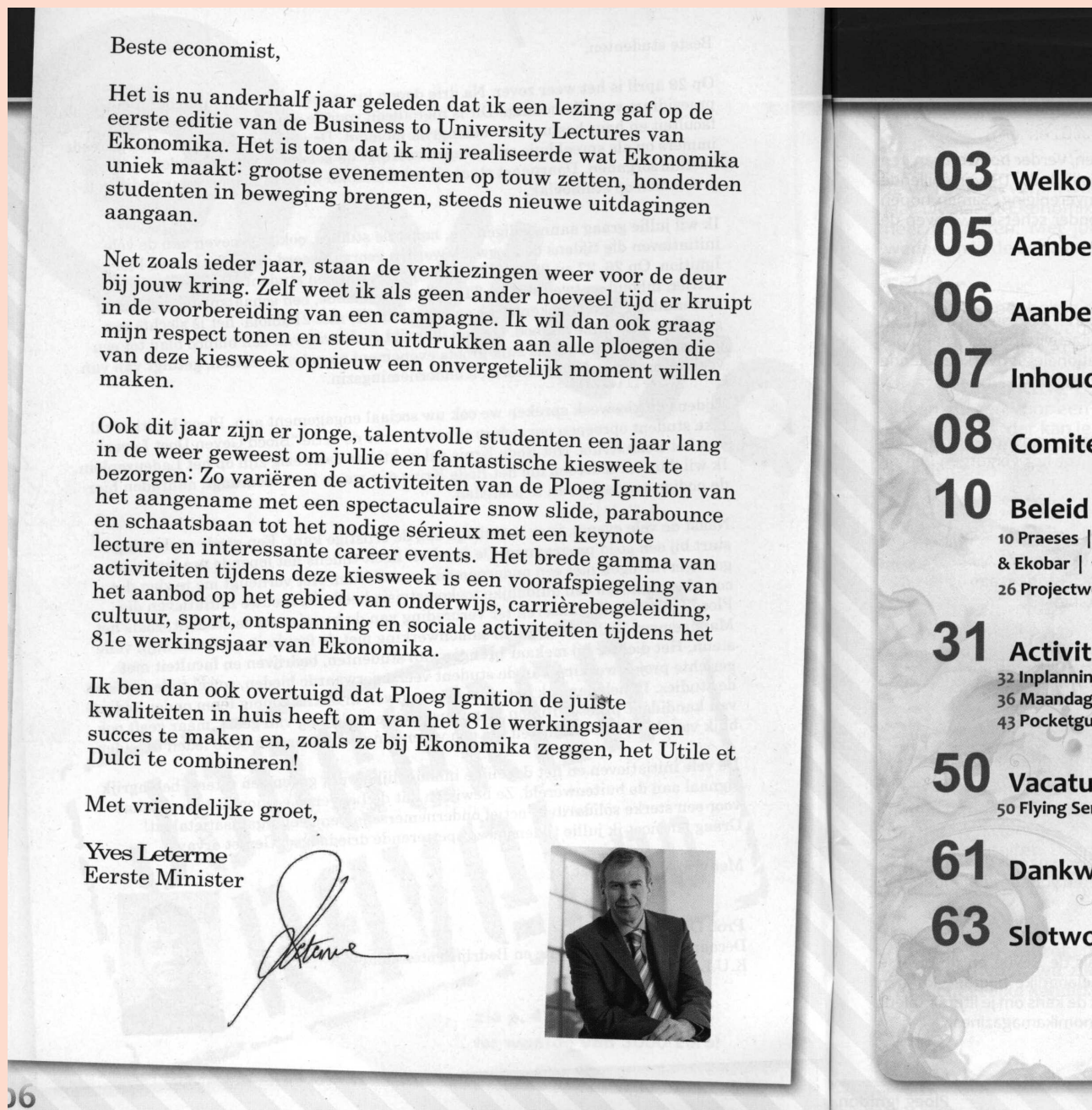

KULEUGEN

Maandag 3 mei 2010 — jaargang 36 — 2009-2010 — nummer 23 — www.kuleugen.be

LETERME ANTICIPEERDE OP VAL

Uittredend premier Yves 'La Marseillaise' Leterme (CD&V) zag de aswolk al hangen. Een val van zijn regering betekent onvermijdelijk ook loonverlies. *Five-minutes-Yves* moet eens naar zijn rekeningsaldo hebben gekeken, want sinds kort waagt hij zich ook aan copywriten. Dat ondervonden ook de lezers van 'Kiesmagazine', het kiesmagazine van het Ekonomika-presidium to-be. De job is hem op het lijf geschreven: de man weet zich vloeiend uit te drukken in verschillende talen en uiteindelijk draait het in die sector meer om juistheid dan om inhoud. Wel opvallend is dat hij – op de valreep – nog gebruik maakt van zijn premierschap als gezagsargument. Eén ding staat vast, deze tekst zal hij in de toekomst niet snel meer kunnen hergebruiken. Leest u even mee?

Intimi van Leterme halen alvast opgelucht adem. Wanneer hij binnenkort premier-af is, moet hij weer zelf zijn BlackBerryfactuur betalen. "Onzen Yves is veel attenter als hij niet zo veel met zijn mobiele telefoon bezig is. Nog steeds vervloeken wij de dag dat hij op tv live en in volle prime time zijn gsm-nummer bekend maakte." Meer uitleg kan u als vanouds bekomen op het nummer 0477 26 50 58.

Verhaal van de week

Het verhaal van vandaag speelt zich af bijna honderdvijftig jaar geleden in het Wilde Westen. Net buiten een klein dorpje ligt een kleine ranch bestierd door een oud echtpaar. Hun kinderen hebben het nest reeds verlaten en ze zijn gelukkig. Als de man overlijdt, komt de vrouw voor een dilemma te staan. Ze kan de ranch niet alleen aan maar ze wil het land ook niet verkopen. Dus zet ze een annonce voor een stalknecht in de plaatselijke krant. Er komen twee kandidaten op af: een Indiaan en een homo. Na lang nadenken kiest de vrouw de homo als stalknecht. De eerste dag zegt ze hem duidelijk: "Ik wil niet weten wat je in je vrije tijd doet maar hier op de ranch moet hard gewerkt worden." "Geen probleem," zegt de homo. De eerste week werkt

"Half drie, en de homo is nog steeds niet thuis"

hij keihard. De tweede week woensdag komt hij bij de vrouw en vraagt of hij het weekend vrij krijgt om op stap te gaan. "Geen probleem," zegt de vrouw, "zolang je zondag om middernacht terug bent." De homo gaat akkoord en vertrekt vrijdagavond naar het dorp. Het wordt zondagavond middernacht en de homo is nog niet terug thuis. Half een, kwart voor twee, half drie en de homo is nog steeds niet terug thuis. Uiteindelijk waggelt hij om kwart voor drie straalbezopen binnen om te ontdekken dat de oude vrouw op hem aan het wachten is in de schommelstoel, een karabijn in haar hand. "Waar heb je gezeten?" vraagt ze. "In de saloon," luidt het antwoord. "Doe mijn jurk uit," beveelt ze en de homo doet de jurk van de oude vrouw uit. "Doe mijn laarzen uit," beveelt ze en de homo doet de laarzen van de oude vrouw uit. "Doe mijn corset uit," beveelt ze en de homo doet het corset van de oude vrouw uit. "Doe mijn onderbroek uit," beveelt ze en de homo doet de onderbroek van de oude vrouw uit. Waarop de oude vrouw diep adem haalt en dreigend zegt: "Als ik nog één keer merk dat je uitgaat in mijn kleren, dan zwaait er wat."

Freddy

door Sh3L14C

www.shellac.be

ZOEKERTJES:

Joachim zoekt box voor dick **** Geert zkt Erkenning **** Mokkel zkt nieuwe bijnaam **** Maud zkt verzetje *** Veto zkt nieuw bestuur **** Redsec zkt ook erkenning **** Matthias zkt een stapke in de wereld te zetten *** Remy zkt nymphomaan chickie ****

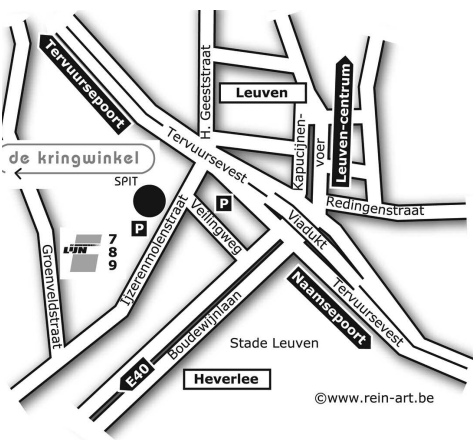
Loop eens langs bij De Kringwinkel SPIT

Je vindt er meubels, kleding, fietsen, huisraad,
boeken, platen, cd's en pakken snuisterijen...

De Kringwinkel SPIT:
IJzerenmolenstraat 10-12 in Heverlee

Open: ma - vrij: 10 - 18u
zat: 10 - 17u
zo: gesloten

Tel.: 016 65 29 57 **Web:** www.spit.be

(advertentie)

Menu van de week

in Alma 1-2-3

4 - 8 mei 2010

A1 = alleen Alma 1

A3 = alleen Alma 3

A2 = alleen Alma 2

= vegetarisch

dinsdag

Beenham met Provençaalse saus A1+A3	3,40
Bloemkool-kaasburger met courgette	4,00
Kalkoenstovers met patersbier en witloof	4,90
Kippenlapje met groenten en saus A1	4,00
Koninginnenhapje A2+A3	3,40
Luikse pens met rode koolsalade A2	2,60
Spaghetti bolognaise A1+A3	2,60/3,10
Steak met groenten en saus A2	4,90

woensdag

Kalkoensteak met vichy worteltjes	2,60
Kerkhofstooftje uit de Hongaarse keuken A1+A3	4,90
Kippenlapje met groenten en saus A2	4,00
Koninginnenhapje A1	3,40
Vegetarische loempia met zoetzure saus	3,40
Verse visfilet met witte wijnsaus	4,60

donderdag

Boerenworst met appelmoes A1+A3	2,60
Groententaart	4,90
Kip met bruine van Corsendonck	4,60
Kippenlapje met groenten, saus en kroketten A2	4,60
Koninginnenhapje A2+A3	3,40
Spaghetti bolognaise A2	2,60/3,10
Steak met groenten A3	4,60
Steak met groenten en saus A1	4,90
Varkensrib met mosterd en sperziebonen A1+A3	4,00

vrijdag

Kalkoen van de Oost-Indiëvaarder	4,90
Kippenlapje met groenten, saus en kroketten A1	4,60
Koninginnenhapje A1+A3	3,40
Omelet natuur met tomaten-paprikamengeling	4,00
Spaghetti bolognaise A1	2,60/3,10
Swissburger met groene kool A2+A3	2,60

zaterdag

Boerenworst met appelmoes A1	2,60
Kip met bruine van Corsendonck A1	4,60
Vegetarische loempia met zoetzure saus A1	3,40

Filmticket voor slechts 6€ ?

Om van **maandag tot vrijdag** naar om het even welke prent in Kinepolis te kunnen? Te koop in alle ALMA-resaurants! De actuele filminformatie vind je steeds op onze placemats of op de Kinepolis website.

Kijk ook op de website voor menu **Gasthuisberg, Justus Lipsius en Pauscollege**

(advertentie)

De goedkoopste fuifzaal van Leuven!

355 euro per avond
250 euro tijdens het weekend

Faculteitskringen en hogeschoolkringen aangesloten bij LOKO en OSR/OKER krijgen een korting van 105 euro per fuif.

Bij elke 5e fuif van een kring of vereniging binnen hetzelfde academiejaar is de huur van de zaal gratis.

Voor reservaties of inlichtingen: 016/22.31.09 of albatros@loko.be

LEUVEN 102.6 fm

alle hits altijd

www.hitfm.be

AD FUNDUM!

Elke **dinsdagavond**
tussen 8 en 9
studentenradio op het
ritme van de **bierstad**

(advertentie)

Colofon |

Veto

's-Meiersstraat 5
3000 Leuven

Tel 016/22.44.38
Fax 016/22.01.03
e-mail: veto@veto.be

Jaargang 36 - Nummer 23
Maandag - 3 mei 2010

Veto is een uitgave van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie. De standpunten verdedigd in Veto stemmen niet noodzakelijk overeen met de standpunten van LOKO.

Hoofdredacteur:

Maud 'kiesdistrict' Oeyen

Redactiesecretaris & V.U.:

Jeroen 'en Elke' Deblaere
's Meiersstraat 5 - 3000 Leuven

Redactie:

Remy 'Betse vs. Libertad' Amkreutz, Joachim 'i-pad' Beckers, Herlinde 'België' Hiele, Ide 'princekoeken zonder dat ze breken' Smets, Andrew 'neutronen' Snowball & Mihai 'excalibur' Stoica

Medewerkers deze week:

Miguel 'Tobback en Leuven' Barrera, Ruben 'LOKO/Veto' Bruynooghe, Laurens 'Kris en Yves' Cerulus, Jelle 'Heilige Drievuldigheid' Dehaen, Daphne 'Duitsland' De Wit, Jonas 'broodrooster' Donvil, Ewout 'golfbal' Duyck, Pieter 'yin-yang' Haeck, Geert 'mokkel' Janssen, Michiel 'kapsel van Geert Wilders' Leen, Martijn 'Clouseau' Smiers, Sophie 'kapsel van Fabiola' Soete, Jochem 'LOKO/CD&V' Thyssen, Filip 'atomen' Tielens, Hans 'legoblokje' Vandenabeele, Sebastien 'Reynders en Maingain' Vanden Bogaert, Mathias 'Tibet' Vanden Borre, Xavier 'Israël' Vankeirsbulck, Sarah 'siamese tweeling' Van Pee, Sophie 'eigeele en -wit' Verreyken & Sigrid 'Brangelina' Viaene

Cartoons:

Laurens Cerulus

DTP:

Remy Amkreutz, Jeroen Deblaere, Herlinde Hiele, Christoph 'herfst' Meussen, Maud Oeyen & Elisabeth 'Rode Zee' Vanderveken

Eindredactie:

Remy Amkreutz, Joachim Beckers & Jens Cardinaels

Internet:

www.veto.be

Publiciteit:

Alfaset cvba - Annelies 'telefoonboek' Magits
alfaset@loko.be
016/22.04.66

Drukkerij:

Tuerlinckx (Molenstede)
Oplage: 9000 exemplaren
ISSN-nummer:
0773-5162

Abonnementen

Binnenland: 10 euro
Buitenland: 25 euro
Overschrijven op rekeningnummer:
001-0959719-77

Redactievergaderingen vinden iedere vrijdagmiddag plaats om 16u en staan open voor iedereen. Alle geïnteresseerden (tekst, foto, layout, moeilijk te splitsen dingen...) zijn welkom op de redactievergadering of op het redactieadres. Lezersbrieven en vrije tribunes kunnen tot vrijdag 14u, liefst mailsgewijs, ingezonden worden op het adres veto@veto.be. De redactie behoudt zich het recht reacties in te korten of op het internet te publiceren.

Sudoku |

	4			8			1	
					5			6
			3					
			4	1	7			
9		8						
6					2			5
							3	
	1						4	

(vervolg van pagina 12)

reiken van de doelgroepen gelijke kansen, haar diversiteitsmandaat is nog steeds onbekend, en heeft nog steeds een tekort aan geëngageerde mensen.

Wat we wel hebben bereikt, is doorbreken bij het beleidsniveau, eraan participeren als een volwaardige partner. Dat is geen kleine prestatie, nu met de nieuwe vicerector bevoegd voor Diversiteit, kregen we een duwtje in de rug. De verwezenlijking hiervan werd in de verf gezet tijdens de "Week van Diversiteit", de projectweek van LOKO Diversiteit: de studentenvertegenwoordigers organiseerden een themadag diversiteit die in kwaliteit zeker niet onderdoet voor de studiedagen van het Vlaams Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs (SIHO), integendeel. Los van de uitstekende inhoud, voorgebracht door verscheidene grote namen in de sector, is er ook meer gebeurd: door een mix van gedreven experts uit verschillende instellingen, studenten en andere geïnteresseerden, is er veel nagepraat geweest over inhoud en visie. Evenzeer zo met de aanwezige vertegenwoordiger van minister Smet. Het volstaat te zeggen, alle aanwezigen waren tevreden en lovend over het initiatief van, jawel, studenten.

Wat was dan het minpunt? Buiten de veertig aanwezigen leek niemand ervan wakker te liggen. Ondanks significant meer inspanningen voor promotie dan voordien. Zelfs de traditionele bondgenoot van Gelijke Kansen in Leuven, Veto, stuurde hun symbolische kat. Het is redelijk ironisch en jammer dat, wanneer we iets winnen, we ook iets verliezen, en terug in een status-quo dreigen terecht te komen. Stille rond de recentste democratiseringsgolf is de slechtst mogelijke uitkomst: als er iemand tegen Gelijke Kansen is, kan die overtuigd worden van de meerwaarde en essentie ervan. Maar als de stoelen leeg blijven is dat veel moeilijker.

Daarom een warm pleidooi dat Diversiteit uw aandacht blijft verdienen. We menen dat de doelgroepen van Diversiteit daar recht op hebben. Deze studenten mogen er ook op vertrouwen dat er initiatieven genomen worden. Desondanks kan LOKO Diversiteit, zelfs samen met de K.U.Leuven, stad Leuven, e.a, geen wonderen verrichten. Maar als het publiek zich volmondig achter die boodschap schaaft, wie weet wat er dan allemaal ineens wel mogelijk wordt...

VINCENT BOULANGER |

Vincent Boulanger is mandataris Diversiteit bij LOKO.

Cultuurkalender |

MAANDAG 3/5**Docville**

Filmfestival — nog tot 8 mei in STUK (www.stuk.be)

The Black Box Revelation

Muziek — om 20u in Het Depot (uitverkocht)

DINSDAG 4/5**The Skatalites**

Muziek — om 20u in Het Depot (www.hetdepot.be)

De Geuzen — View by Thread

Expo — nog tot 6 juni in STUK (www.stuk.be)

Aida

Opera — om 20u in de Schouwburg (www.30cc.be)

WOENSDAG 5/5**Open Mic**

Muziek — om 20u in Het Depot (gratis)

Grails + Creature With The Atom Brain

Muziek — om 20u30 in STUK Labozaal (www.stuk.be)

DONDERDAG 6/5**De Kreuners**

Muziek — om 20u in Het Depot (www.hetdepot.be)

Nigel Williams — Geloof mij!

Komedie — om 20u in de Minnepoort (uitverkocht)

VRIJDAG 7/5**Zefiro Torna — Greghesche**

Muziek — om 20u in de Predikherenkerk (www.30cc.be)

Prijzuitreiking Write Now!

Literatuur — om 20u in het Wagehuys (www.30cc.be)

ZATERDAG 8/5**Ed Kowalczyk**

Muziek — om 20u in Het Depot (www.hetdepot.be)

VAARTfestival

Kunstenfestival — vanaf 18u in de Molens van Orshoven (www.vaartfestival.be)

ZONDAG 9/5**VAARTfestival**

Kunstenfestival — van 15u tot 21u in de Molens van Orshoven (www.vaartfestival.be)

Berichten |

Op maandag 10 mei houdt Animo Leuven een gespreksavond met Louis Tobback. De Leuvense burgemeester komt zijn visie geven over de huidige politieke crisis. Iedereen is welkom om 20u in CC Oratoriënhof, Mechelsestraat 111 in Leuven. Inkom is gratis.

IN MEMORIAM

Op dinsdag 4 mei vindt er een afscheidsplechtigheid plaats voor Olivio Versluys, die afgelopen maandag om het leven kwam na een val van de universiteitsbibliotheek. Om 17u start er een stille mars van het Ladeuzeplein naar het Lemmekeveld (einde van de Matadilaan in Heverlee). Daar kan iedereen zich een laatste keer tot Olivio richten.

Actieve Jongerenreizen

van 18 tot 33 jaar

Bergtochten - Trekking
Canyoning - Kampeertochten - Verre Reizen

Explorado.be
jongerenreizen

www.explorado.be

(advertentie)

“IEDEREEN IS WEL GEFRUSTREERD”

Ecce homo: zie daar, De Mens. Ons favoriete door een kale man aangevoerde Nederlandstalige powertrio passeerde donderdag in Het Depot. Wij hoorden Frank Vander linden uit over muziekjournalistiek. Meer meta dan dit wordt het niet in het leven.

GEERT JANSSEN & MATHIAS VANDEN BORRE |

Veto: *U schreef vroeger voor ‘Humo’ maar dat is van voor onze tijd. Kan u even schetsen hoe u daar terecht bent gekomen?*

Frank Vander linden: «Dat zijn dingen waar ik al lang niet meer over nagedacht heb. Dat speelde tussen de twee wereldoorlogen door. Toen ik vijftien was had ik de ambitie om rockjournalist te worden. En muzikant. En profvoetballer. En misschien astronaut. Toen werd er veel minder over muziek geschreven in het land dan nu het geval is. Marc Didden had een beroemdheidsstatus, gewoon omdat er niet zoveel rockjournalisten waren. Met zijn meningen werd rekening gehouden: *Humo* vindt het goed of *Humo* vindt het slecht.»

«Ik schreef mij in aan de VUB, Communicatiewetenschappen. De eerste dag kwam er een assistent en die zei: “Goedendag, dit is geen opleiding tot journalist.” Shit. Ik heb die vier jaar toch met vrucht doorlopen maar niets geleerd over schrijven of journalistiek. Na mijn studies en mijn legerdienst ben ik voorzichtig beginnen te freelancen bij *Humo* en *Knack*. Veel geschreven toen, gewoon om te overleven. Eigenlijk was dat *not done*: je kon niet voor *Humo* én voor *Knack* schrijven. Ik was er wel trots op dat ik aan de twee kanten kon werken. In 1990 ben ik vast in dienst getreden bij *Humo* en ik ben gestopt in 1992 omdat ik mij meer wilde concentreren op *De Mens*.»

Veto: *Muziekjournalisten zijn gefrustreerde muzikanten zegt men dan.*

Vander linden: «Iedereen is wel over iets gefrustreerd. Er zijn lijnpiloten die gefrustreerde balletdansers zijn. Er zijn ook veel muziekjournalisten die helemaal geen muzikant zijn en helemaal geen frustraties hebben. Dat zijn de gevaarlijkste. Een muziekjournalist moet een soort goed geïnformeerde luisteraar zijn. Daarvoor moet je geen muzikale opleiding gevolgd of muziek gespeeld hebben. Als jonge rockjournalist is het beter om zoveel mogelijk muziek te kennen en zo weinig mogelijk muziekjournalistiek. Als ik dingen teruglees dan schaam ik mij zo. Ik trok vergelijkingen met dingen waar ik echt niks vanaf wist. Het is een fysiek gegeven. Op je vijftiengste kan je niet alle muziek beluisterd hebben.

“Schrijven is een tweedehandserving”

Je kan dat ook niet op je vijfenveertigste, maar toch al meer. Als je zaken bespreekt, moet je aan de lezer het gevoel geven: die gast kent er iets van. Niemand wil lezen: “Ik denk misschien dat dit eventueel een goede plaat zou kunnen zijn.” Je moet oprecht in muziek geïnteresseerd zijn en daar iets moois over schrijven.»

Veto: *Waar ligt de grens tussen goed geïnformeerd zijn en teveel focussen op details? De popkwiskampioen uit het gelijknamige nummer van *De Mens*?*

Vander linden: «Dat is een heel complex gegeven. Sommige mensen komen met veel kleine feiten weg omdat die gewoon heel goed kunnen schrijven. Alles steekt in het evenwicht. De meningen van goede stilisten lijken belangrijker, maar eigenlijk is dat onzin. Puur theoretisch weet Rudy Vandendaele niet meer van tv dan jij en ik. Rudy’s autoriteit komt uit het feit dat hij het goed kan verwoorden, een soort virtuositeit die toch herkenbaar is. Wat ik altijd gevaarlijk vind, is dat je met verwijzingen moet werken. Niet ieder-

een weet wat een Boards Of Canada-achtige synthesizer is. Ik vind het mooier als je in een beeld kan vatten hoe die synthesizer klinkt.»

Veto: *Is dat een soort creatief schrijven?*

Vander linden: «Ja, maar ook zeer gevaarlijk is het als de creativiteit van de schrijver met de mening gaat lopen. Ik mag dat zeggen want ik heb aan beide kanten van de lijn gestaan. Soms zette ik er een zin in omdat die te mooi was om te laten liggen, een vondst. Als schrijver heb je automatisch omschrijvingen in je hoofd. Als die heel goed zijn, ga je daaraan vasthangen. Dat is jammer want goede muziek openbaart zich pas na veel beluisteringen.»

GUY

Veto: *Had u een vaste werkroutine als muziekjournalist?*

Vander linden: «Ik werkte altijd. Ik heb mij kapot gewerkt. Ik was het jongste broertje op de *Humo*-redactie, nooit een grote ster, dat lag ook niet in mijn aard. Als freelancer was werken het enige dat ik deed, gewoon om rond te komen. Je wilde Guy Mortier ook tevreden stellen en dan kwam er misschien een half compliment. Hij heeft mij leren werken. Een werkethiek die mij geholpen heeft als muzikant.»

Veto: *In de film ‘Almost Famous’ wordt een romantisch beeld opgehangen van muziekjournalistiek.*

Vander linden: «Cameron Crowe heeft zijn eigen levensverhaal verfilmd. Die was echt vijftien, zestien jaar en schreef ineens voor *Rolling Stone*. Hij had heel grote toegang tot muzikanten en ging mee op tournee. Dat

waren echt andere tijden. Nu is een rockjournalist iemand die past in de puzzel van de public relations van de platenfirma. Marc Didden kon bij wijze van spreken op de koffie bij Neil Young. Je had Marc *from Belgium* en Cees *from Holland* en Juan *from Spain* misschien en dat was eigenlijk de Europese pers. Laat jullie door Serge Simonart niets wijsmaken: het is onmogelijk om nu zo’n toegang tot muzikanten te hebben. Je wordt binnengeleid door het meisje van de platenfirma en de meeste rockjournalisten die ik ken, gaan meer om met het meisje van de platenfirma dan met de artiest. Waarmee ik niet wil zeg-

“Als je vroeger een plaat had van Bob Marley dan wist je al iets van reggae”

gen dat er geen goede interviews meer gedaan kunnen worden.»

SERGE

Veto: *Waar eindigt de persoon en waar begint de pose bij Serge Simonart?*

Vander linden: «Ik denk dat dat bij Serge sowieso moeilijk is. Dat is zijn grote charme. Eigenlijk is hij meer kunstenaar dan journalist.»

Veto: *En bij geïnterviewden? Stijn Meuris kan dertig keer zeggen dat hij niet arrogant is. Arno kan dertig keer zeggen dat hij geen zatlap is. Mensen blijven het toch geloven.*

Vander linden: «Ik heb lang in hetzelfde gebouw als Arno gewoond. Dat is een groot artiest en een hele slimme gast. Hij geeft journa-

listen ook wat ze willen. Sommige journalisten zijn daarin naïef. Ze zien niet dat Arno ook met het btw-bonnetje naar huis gaat. Mensen willen niet dat die mythe hen wordt afgepakt. Er zijn nog van die mythes. Bijvoorbeeld: de eerste take in de studio is de beste. Totale onzin. Meestal is het de achttiende. De eerste is wel vaak beter dan de tweede en de derde. Het is een cliché geworden te zeggen: “We hebben niet nagedacht en alles spontaan erop gegooid.” Groepen die dat zeggen, liegen. Behalve The White Stripes. Muziek is een droomwereld en als journalist draag je daaraan bij. Over muziek schrijven is eigenlijk onmogelijk, je

moet het eigenlijk laten horen. Dat heeft een naam: radio. Schrijven is een tweedehandservaring maar het kan wel iets toevoegen. Het publiek moet maar het beslissen wat ze willen. Sommigen mensen hebben graag poses, flamboyante persoonlijkheden. Fictie is leuk.»

Veto: *Die naïviteit, valt die af te leren?*

Vander linden: «Als rockjournalist moet je eigenlijk jong zijn. Je moet voeling hebben met concertzalen en het uitgaansleven. Maar pas na je dertigste krijg je een soort afstand die je toestaat analyses te maken. De meeste journalisten die ik ken zijn de braafste Hendrikken denkbaar. Die hebben geen tijd om te zuipen en drugs te gebruiken, want hun stuk moet af. De meeste bekende journalisten gaan veel te weinig uit.»

NICK

Veto: *Nick Hornby linkt in ‘High Fidelity’ intens met muziek bezig zijn aan niet volwassen willen worden.*

Vander linden: «Ja maar dat kan je even goed zeggen over intense voetbal- of wielervliefhebberij. Of mensen die dwepen met Isabelle Allende. Dat is een soort droomwereld, maar ik vind dat niet erg. Dat zijn gewoon de dingen die mensen doen. Het is niet eigen aan muziek.»

Veto: *Door de toename in internetjournalistiek zijn er nu meer meningen dan ooit.*

Vander linden: «Pitchfork heeft ook een soort heilige status die een beetje ranzig is. Een typische dubbelcynische stijl. Er is maar een beperkte hoeveelheid *stuff* die je kan lezen, anders slaap je niet meer. Je kan niet alles lezen en volgen of je wordt gewoon gek. Het had wel iets in die tijd dat Marc Didden een soort goeroe kon zijn. Ik ben twee weken geleden met hem gaan eten. Met mijn vriend Steven Van Herreweghe ga ik twee keer per jaar met Marc Didden eten en dan luisteren wij twee uur naar Marc Didden. Hij zei: “Vorig jaar heb ik ontdekt dat ik niet altijd gelijk heb.” Wij wisten al twee jaar dat hij niet altijd gelijk had. Ik vond dat schattig dat een mens van zestig dat kan zeggen.»

«Muziek is nu ook veel toegankelijker. Als je vroeger een plaat had van Bob Marley dan wist je al iets van reggae. Als je een plaat had van Sly Stone dan wist je iets van dansmuziek. Terwijl nu alles een klik weg is. Ik ben een grote bluesliefhebber, dingen uit de jaren dertig, Mississippi John Hurt enzo. De weinige filmopnames daarvan staan op YouTube. Daar had ik toen ik vijftien was een moord voor begaan. Het is goed dat er meer muziek en meer meningen zijn. Maar veel internetmeningen zijn natuurlijk anoniem. Dat is de laagste levensvorm, anonieme meningen. Ik weet graag van wie het komt.»

Veto: *Hebben we het een beetje goed gedaan?*

Vander linden: «Uitstekend!»

MATHIAS VANDEN BORRE